

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

Raport

privind starea învățământului superior din România

2012

București

Cuprins:

Capitolul 1: Analiza sistemului de învățământ superior din perspectiva indicatorilor de bază	pag.3
Capitolul 2: Rezultate și acțiuni relevante în anul universitar 2011 - 2012.....	pag. 18
Capitolul 3: Proiecte finanțate din fonduri europene, derulate de către MECTS	pag. 31
Capitolul 4: Priorități și direcții de acțiune 2013.....	pag. 40
Lista de abrevieri	pag. 44

Cap. 1: Analiza sistemului de învățământ superior din perspectiva indicatorilor de bază

Raportul privind Starea învățământului superior din România 2012 a fost elaborat la nivelul ministerului, sub coordonarea Unității de Strategii și Politici Publice, după încheierea anului universitar 2011-2012. Avizat de secretarul de stat în funcție la momentul finalizării acestuia, Raportul utilizează contribuțiile Institutului de Științe ale Educației, departamentelor MENCS și ale altor instituții aflate în subordonarea/coordonarea ministerului.

Prezentul raport analizează situația înregistrată în sistemul de învățământ universitar în anul școlar 2011 - 2012 și tendințele înregistrate în perioada 2003/2004 – 2011/2012. Analiza de tip statistic utilizează indicatorii de bază incluși în SNIE - Sistemul Național de Indicatori pentru Educație. SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori (Sistemul Statistic European Eurostat, sistemul OECD, sistemul UNESCO, sistemul Banca Mondială) și indicatori țintă specifici obiectivelor europene comune în domeniul educației și formării profesionale EU 2020. Raportul de față completează raportul dedicat analizei sistemului de învățământ preuniversitar și are în vedere următoarele dimensiuni: resurse umane; participarea la educație; rezultatele academice și rezultatele pe piața muncii ale studenților.

La calcularea indicatorilor au fost utilizate datele primare oficiale referitoare la învățământul universitar oferite de Institutul Național de Statistică. În cazul indicatorilor care utilizează informații culese la începutul anului universitar (*indicatori de intrare*), analiza a fost realizată având ca reper anul universitar 2011/2012. Pentru indicatorii care utilizează informații culese la final de an universitar (*indicatori de ieșire*), analiza a fost realizată având ca reper anul universitar 2010/2011, datele pentru 2011/2012 nefiind disponibile până în prezent. Pentru analizele comparative și pentru indicatorii care reprezintă ținte Europa 2020, au fost utilizate cele mai noi date disponibile ale EUROSTAT.

I. Resurse umane

Evoluția efectivelor de personal din învățământul universitar

În perioada de referință numărul persoanelor angajate în învățământul superior își continuă evoluția descendentă, în directă relație cu numărul studenților înmatriculați.

Numărul total al angajaților în universități a continuat să scadă pe parcursul anului universitar 2011 – 2012. Această evoluție se înregistrează la nivelul tuturor categoriilor de personal, însă este vizibilă în special în cazul personalului didactic (- 1381 persoane) și a celui de întreținere și operațional (- 1196 persoane). Cei mai afectați de reducerea numărului de cadre didactice au fost *profesorii consultanți* și *profesorii universitari*, categoriile unde observăm scăderi semnificative în această perioadă. Este al patrulea an universitar consecutiv în care efectivele de personal din învățământul superior se reduc, simultan cu evoluția negativă a numărului de studenți. Ponderea personalului didactic academic a rămas relativ constantă, reprezentând aproximativ 55% din totalul angajaților din învățământul universitar.

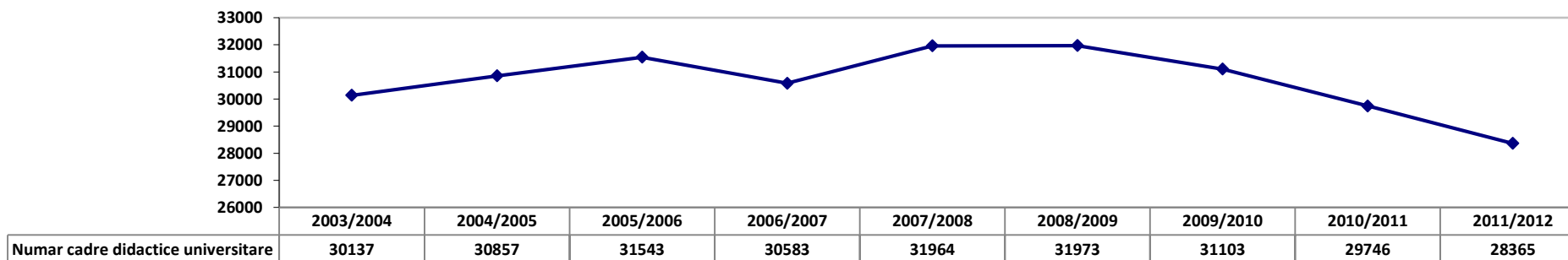
Pentru o imagine adecvată a situației trebuie însă avut în vedere indicatorul care măsoară raportul dintre numărul de studenți și cel de cadre didactice. Potrivit datelor analizate în continuare, raportul dintre numărul de studenți și cel de cadre didactice din învățământul universitar este în scădere, ceea ce indică faptul că diminuarea numărului cadrelor didactice universitare *poate fi considerată și un efect direct al încercărilor de îmbunătățire a calității și sporire a eficienței universităților.*

Tabell1 - Structura personalului din învățământul universitar

	Personal Didactic	Personal didactic auxiliar	Personal administrativ	Personal întreținere și operațional	Total personal	% personal didactic
2011/2012	28365	9643	5532	7879	51419	55,16
2010/ 2011	29746	9622	5560	9075	54003	55,08
2009/ 2010	31103	10004	6074	9706	56887	54,68

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2003-2012.

Grafic1Evoluțianumărului de cadre didactice din învățământul universitar, 2003-2011

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2003-2012.

I. Resurse umane

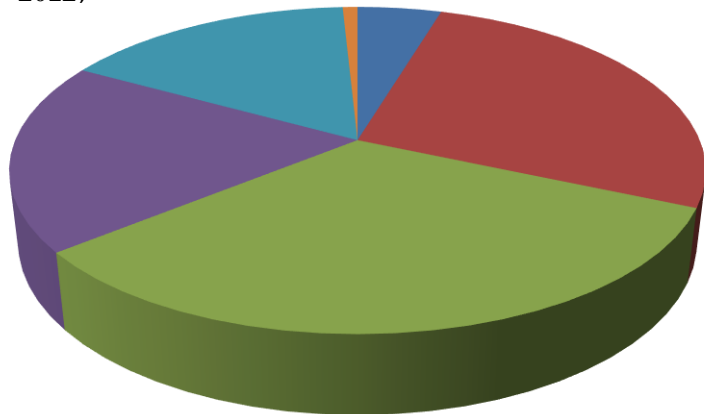
Distribuția pe funcții didactice a personalului din învățământul superior

Structura pe funcții didactice a personalului angajat în universități este una echilibrată. În anul universitar 2011 – 2012 se remarcă creșterea semnificativă a numărului de lectori universitari ca urmare a deblocării parțiale a angajărilor în universități.

Structura corpului profesoral academic pe funcții didactice este relevantă datorită faptului că indică modul de organizare a resurselor umane angajate în sistemul universitar și evoluția în carieră. Datorită condițiilor specifice impuse de legislație pentru ocuparea diferitelor funcții didactice, aceste date pot fi interpretate drept o măsură a evoluției calității resurselor umane aflate în sistem precum și a capacității sistemului universitar de a atrage tineri interesați de activitatea în mediul universitar.

În anul universitar 2011 – 2012 remarcăm o creștere a numărului de persoane angajate pe funcții de *lector/șef de lucrări* (+ 768 de persoane) și de *asistent universitar*, însoțite de o scădere a numărului de *conferențieri* și de *profesori universitari*. Interesant de semnalat este și scăderea accentuată a numărului de *profesori consultanți*, în condițiile în care, cu doi ani mai devreme, această funcție didactică era într-o vizibilă creștere. Pornind de la aceste date, putem deduce faptul că universitățile au folosit funcția de *profesor consultant* pentru a putea angaja personal în perioada în care angajările au fost blocate. De asemenea, putem considera că o proporție semnificativă dintre *profesorii consultanți* erau persoane tinere, la începutul carierei academice, care au îndeplinit criteriile legale pentru ocuparea funcției de lector în anul universitar 2011 – 2012.

Grafic 2 - Structura pe grade didactice a corpului profesoral universitar (2011 - 2012)

■ Preparator ■ Asistent universitar ■ Lector/Sef de lucrări
■ Conferențiar ■ Profesor ■ Profesor consultant

Tabel 2 – Evoluția numărului cadrelor didactice în funcție de gradele didactice (2008 - 2012)

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2003-2012.

	Preparator	Asistent universitar	Lector/Sef de lucrări	Conferențiar	Profesor	Profesor consultant
2011/2012	1315	7588	9223	5319	4571	232
2010/2011	1914	7496	8455	5461	5312	1084
2009/2010	2085	7760	8773	5609	5767	1109
2008/2009	2178	8218	8687	5789	6128	973

I. Resurse umane

Ponderea personalului didactic universitar cu timp integral de lucru (normă întreagă)

Personalul didactic universitar este aproape în totalitate angajat cu normă întreagă în universități. Evoluția indicatorului este una de creștere constantă în ultimii patru ani universitari.

Definirea indicatorului

Indicatorul pondere personal cu normă întreagă reflectă numărul cadrelor didactice universitare cu timp integral de lucru, ca expresie procentuală din numărul total al cadrelor didactice universitare.

Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul de ocupare al cadrelor didactice din sistem și este foarte important pentru analiza oportunității introducerii unor restructurări de personal la nivel de sistem sau pentru anumite niveluri de învățământ.

În perioada de referință, ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă din învățământul universitar s-a situat în jurul valorii de 98%. În comparație cu perioada 2007 – 2009, în anul universitar 2011 – 2012 continuă tendința de creștere a valorii acestui indicator. Aceasta evoluție indică o profesionalizare crescută a corpului profesoral, precum și o ocupare exclusivă a acestuia în domeniul învățământului superior.

Valoarea înregistrată de acest indicator demonstrează stabilitatea personalului angajat pe funcții didactice în universități. Ea indică însă și un nivel mai redus de permeabilitate în ceea ce privește accesul unor specialiști din alte categorii ocupaționale la activități didactice. Cu alte cuvinte universitățile preferă să aibă angajați permanenți și atrag din ce în ce mai puțini colaboratori din afara mediului universitar. Pe termen mediu, această evoluție ar putea determina o izolare relativă a mediului universitar de domeniul de activitate prin concentrarea activităților de educație și cercetare din universități și limitarea comunicării inter-organizaționale și instituționale cu alți actori interesați din mediul economic și social. De asemenea trebuie subliniat faptul că valoarea extrem de ridicată a acestui indicator reprezintă o măsură a lipsei de flexibilitate și mobilitate în cariera academică, datorită obligației angajaților universităților de a presta activități didactice în cadrul unei universități.

Cerințele minimale legale pentru autorizare și acreditare a universităților și programelor de studii, care impun o pondere relativ mare a personalului cu normă întreagă angajat reprezintă principala cauză a acestei stări de fapt. De asemenea, finanțarea redusă a universităților influențează evoluția acestui indicator, universitățile neavând resurse financiare suficiente pentru atragerea unor specialiști din afara propriei instituții în activități educaționale sau de cercetare.

Tabel 3 - Ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru (normă întreagă) în învățământul universitar, 2003-2012

2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
99,9	98,4	97,0	98,8	95,8	96,7	98,3	98,7	99,37

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2003-2012.

I. Resurse umane

Ponderea personalului didactic de sex feminin

Personalul didactic universitar este relativ echilibrat în ceea ce privește dimensiunea de gen. În proporții aproximativ egale femeile și bărbații ocupă funcții didactice în învățământul universitar. Diferențe relativ semnificative pot fi identificate în funcție de domeniile de studii și de funcțiile didactice.

Definirea indicatorului

Indicatorul ponderea cadrelor didactice femei reflectă numărul cadrelor didactice femei exprimat ca raport procentual din numărul total de cadre didactice într-un anumit an universitar.

Indicatorul se utilizează pentru a evidenția echilibrul sau dezechilibrul în distribuția cadrelor didactice pe sexe, atât pentru întregul sistem cât și la diferite niveluri de învățământ.

Ponderea personalului didactic feminin în învățământul universitar a continuat să crească și în anul universitar 2011/2012. Acest fapt indică tendința observată în întreaga perioadă observată de creștere a ponderii femeilor în domeniul învățământului superior.

Trebuie însă avut în vedere faptul că, în continuare, această tendință pozitivă este, în general, influențată de titlurile academice de nivel inferior (asistent universitar și lector/sef de lucrări). Întrucât în ultimi ani poziția de asistent a fost asociată de cele mai multe ori celei de doctorand, putem presupune că o parte a acestei creșteri se datorează și faptului că un număr mai mare de femei au ales să urmeze programe de studii doctorale.

Trebuie remarcat faptul că, cel puțin în ultimii trei ani universitari creșterea ponderii femeilor în rândul personalului didactic universitar este asociată scăderii numărului de profesori universitari și creșterii numărului de lectori/șefi de lucrări. Acest fapt confirmă faptul că există în continuare o subreprezentare a femeilor la nivelul funcțiilor didactice superioare, prin comparație cu ponderea acestora la nivelul funcțiilor didactice inferioare. Există premisele identificării unui dezechilibru de gen în ceea ce privește evoluția în cariera academică, defavorabil femeilor, care ar putea fi analizat sistematic în viitor, în relație și cu distribuția pe sexe a personalului din mediul universitar care deține funcții de conducere.

Tabel 4 – Ponderea personalului didactic feminine în învățământul universitar (2003 - 2012)

2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
41,4	42,5	42,9	42,8	43,9	43,3	45,9	46,8	48,7

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2003-2012.

I. Resurse umane

Numărul de studenți ce revine unui cadru didactic

În anul universitar 2011 – 2012, în România existau 19 studenți per cadru didactic universitar. Valoarea este cea mai scăzută din ultimii 9 ani universitari și indică o evoluție pozitivă în ceea ce privește alocarea resurselor umane raportat la numărul de beneficiari ai învățământului universitar.

Definirea indicatorului

Indicatorul numărul de studenți ce revine la un cadru didactic reflectă raportul studenților per cadru didactic într-un anumit an universitar. Indicatorul se utilizează pentru a măsura nivelul resurselor umane alocate în raport cu numărul studenților.

În anul universitar 2011 – 2012 unui cadru didactic universitar îi reveneau în medie 19 studenți. Această valoare este cea mai redusă din ultimii 9 ani universitari, iar evoluția indicatorului relevă o încercare constantă a sistemului universitar de a alocă resurse umane adecvate cantitativ cererii pentru învățământ superior. Cu toate acestea, trebuie amintit faptul că evoluția indicatorului din perioada ultimilor ani universitari s-a datorat pe de o parte scăderii accentuate a numărului de studenți înmatriculați în universități, care pare să fi fost mai rapidă decât reducerea efectivelor didactice.

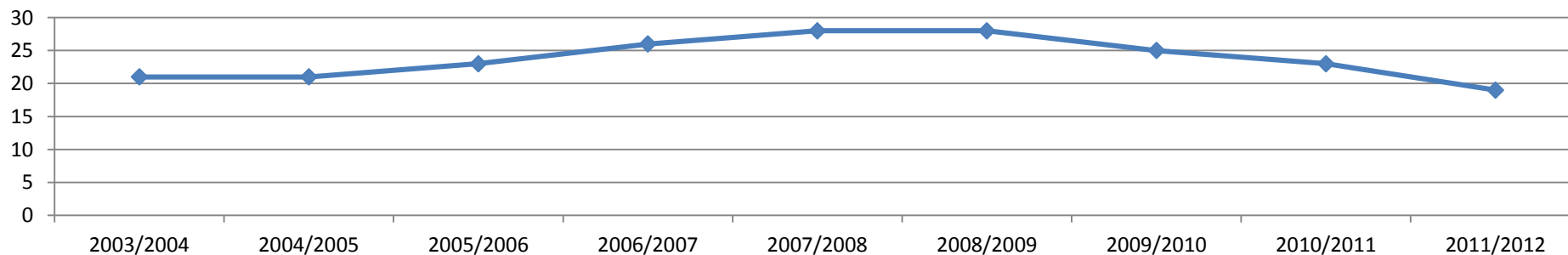
Din perspectiva asigurării calității în învățământul superior evoluția indicatorului ar putea fi considerată ca fiind una pozitivă. Astfel, alocarea resurselor umane din universități în funcție de nevoile beneficiarilor direcți (studenții) poate fi considerată una constant adecvată. Dacă analizăm însă datele prin raportare la scăderea numărului de studenți putem afirma că, pe termen mediu și lung sistemul va fi afectat de o reducere a accesului la învățământ universitar.

Tabel 5 - Numărul de studenți ce revine unui cadru didactic în învățământul universitar (2003 – 2012)

2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
21	21	23	26	28	28	25	23	19

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2003-2012.

Grafic 3 - Evoluția numărului de studenți ce revine unui cadru didactic în învățământul universitar

II. Participarea la educație

Evoluția efectivelor de studenți

În anul universitar 2011 – 2012 în universitățile din România era înmatriculați aproximativ 540.000 de studenți, dintre care 17.000 proveneau din străinătate. Asistăm la o reducere rapidă a numărului de studenți înmatriculați, cauzată de scăderea numărului de studenți înmatriculați în universitățile private.

Definirea indicatorului

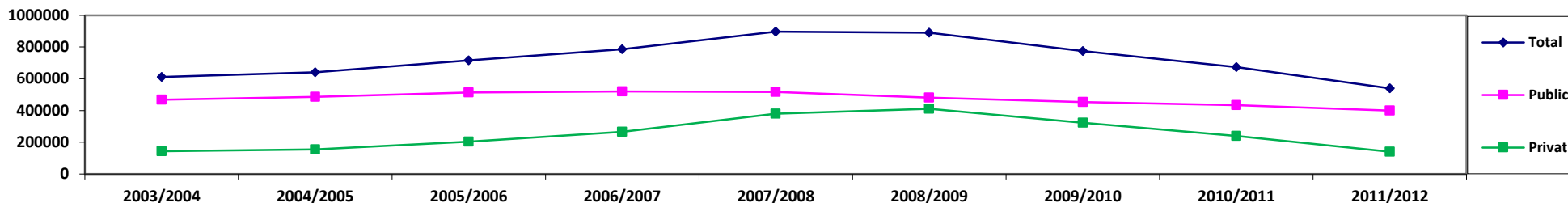
Indicatorul se referă la evoluția numărului de înmatriculări înregistrate în instituțiile de învățământ superior din România.

Numărul studenților înmatriculați în universitățile din România, indiferent de forma de proprietate a acestora, înregistrează din anul universitar 2008 – 2009 o reducere semnificativă. Anual aproximativ 100.000 de persoane au dispărut din sistemul de învățământ universitar potrivit datelor prezentate mai jos. Scăderea efectivelor de studenți este vizibil mult mai rapidă în cadrul universităților private, în timp ce universitățile publice au reușit să își mențină relativ constant numărul de studenți înmatriculați în perioada 2003 – 2012.

Reducerea efectivelor de studenți din universitățile private începe în anul universitar 2008 – 2009 o dată cu realizarea primelor evaluări externe pentru asigurarea calității care au determinat reducerea semnificativă a capacității de școlarizare a acestora.

Pe de altă parte trebuie semnalat faptul că universitățile publice nu au reușit, în perioada analizată, să preia surplusul de studenți, care nu au mai putut să se înmatriculeze în universitățile private. În acest context, accesul la învățământ universitar s-a redus drastic în ultimii ani (a se urmări în cele ce urmează în prezentul raport indicatorii privind ratele brute și specifice de cuprindere în învățământul universitar) și riscă să devină o problemă serioasă a sistemului de învățământ, din perspectiva nivelului de calificare a forței de muncă cerut de piața forței de muncă din România.

Grafic 4 – Evoluția efectivelor de studenți înmatriculați în universitățile din România 2003 - 2012

Tabel 6 - Numărul studenților înmatriculați în universități după forma de proprietate (2003 - 2012)

		2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Nr. studenți	Total	611779	641400	716464	785506	896258	891098	775319	673001	539852
	Public	468024	486419	513678	520263	516650	480239	452982	433063	399464
	Privat	143755	154981	202786	265243	379608	410859	322337	239938	140388

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2003-2012.

II. Participarea la educație

Durata medie de frecventare a învățământului universitar

Rata specifică de cuprindere pe vârste

Pe fondul reducerii semnificative a numărului de studenți durata medie de frecventare și ratele specifice de cuprindere pentru vârstele teoretice de școlarizare în învățământul universitar au scăzut semnificativ. Evoluția indicatorilor semnaleză o reducere semnificativă a accesului la învățământ universitar, indiferent de grupa de vârstă.

Definirea indicatorilor

Indicatorul durata medie de frecventare a învățământului universitar exprimă numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează o persoană de vârstă oficială corespunzătoare acestui nivel de învățământ (19-23 ani), presupunând că aceasta va fi înmatriculată într-o universitate. Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de educație universitară din perspectiva numărului de ani de studii pe care îi parcurg persoanele de vârstă oficială corespunzătoare.

Indicatorul rata specifică de cuprindere pe vârste exprimă procentajul studenților de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, la nivelul învățământului universitar, din totalul populației de aceeași vârstă. Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte.

Durata medie de frecventare a studiilor universitare a atins în anul universitar 2011 – 2012 cea mai scăzută valoare înregistrată în ultimii 9 ani universitari. Astfel, o persoană înmatriculată într-o universitate frecventează, în medie, cam un an universitar cursurile și apoi renunță la acestea. Valoarea acestui indicator ne arată faptul că din ce în ce mai puține persoane înmatriculate în învățământul universitar finalizează programele de studii la care se înscriu.

Ratele specifice de cuprindere pe vârste indică, de asemenea, o situație din ce în ce mai îngrijorătoare. Pe fondul reducerii semnificative a numărului de studenți înmatriculați în universități, persoanele din diferite grupe de vârste sunt din ce în ce mai puțin prezente în învățământul universitar. Datele indică faptul că la intrarea în sistem (persoanele cu vârsta de 18 și 19 ani) indicatorul are o evoluție relativ constantă în perioada 2003 – 2012, în jurul vârstei teoretice de absolvire a ciclului de studii de licență (grupele de vârste 23 și 24 de ani) se produce un declin semnificativ al participării la studii universitare. Cu alte cuvinte, dacă la intrarea în sistem nu înregistrăm fluctuații majore, la momentul obținerii certificării universitare înregistrăm un declin semnificativ al participării la învățământ superior.

Există și un puternic decalaj între femei și bărbați în ceea ce privește participarea la învățământ universitar. Indiferent de grupa de vârstă, femeile participă într-un procentaj semnificativ mai mare decât bărbații la programele de studii oferite de universități. Tendința este cu atât mai îngrijorătoare cu cât datele privind populația indică o pondere mai mare a bărbaților în toate grupele de vârste analizate.

Trebuie, de asemenea, subliniat faptul că din ce în ce mai puține persoane cu vârste netradiționale participă la învățământul universitar. Astfel, ratele de cuprindere pentru persoanele cu vârste între 25 și 29 de ani, precum și pentru cele cu vârste între 30 și 34 de ani scad semnificativ și rămân la valori mult sub potențialul de participare la învățământul superior pentru persoanele din aceste grupe de vârste.

Tabel 7 – Evoluția duratei medii de frecventare a învățământului universitar (ani universtiari)

	2003 / 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Total	1,3	1,3	1,4	1,5	1,6	1,5	1,3	1,4	1,2
Feminin	1,4	1,5	1,6	1,7	1,9	1,7	1,5	1,5	1,3
Masculin	1,1	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,1

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2003-2012.

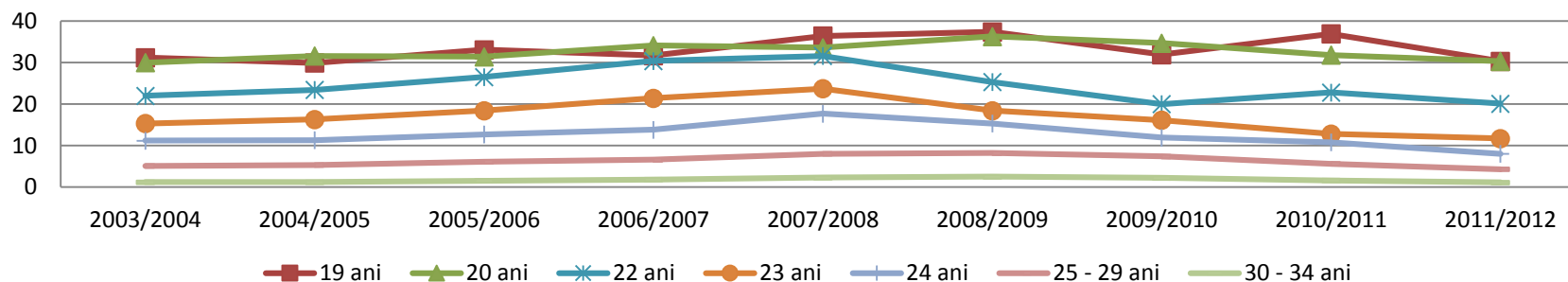
Rata specifică de cuprindere pe vârste (continuare)

Tabel 8 – Evoluția ratelor specifice de cuprindere pe vârste în învățământul universitar (2003 - 2012)

		2003 / 2004	2004 / 2005	2005 / 2006	2006 / 2007	2007 / 2008	2008 / 2009	2009 / 2010	2010 / 2011	2011 / 2012
18 ani	T	12,4	13,3	12,9	13,1	17,9	18,4	12,6	9,6	7,6
	F	14,7	15,6	15,4	16,1	21,6	21,7	15,2	11,6	9,0
	M	10,2	11,1	10,5	10,1	14,4	15,1	10,2	7,8	6,1
19 ani	T	31,2	29,9	33,1	31,7	36,4	37,4	31,9	36,9	30,3
	F	37,1	34,8	40,4	37,2	44,8	43,8	37,4	43,1	36,6
	M	25,6	25,2	26,1	26,3	28,3	31,3	26,6	31,0	24,4
20 ani	T	30,0	31,6	31,4	34,1	33,6	36,3	34,7	31,8	30,3
	F	34,7	36,7	36,6	39,9	39,9	43,2	40,1	37,2	34,9
	M	25,6	26,8	26,5	28,6	27,6	29,6	29,4	26,6	25,8
21 ani	T	26,2	29,2	31,6	31,4	34,8	30,1	31,2	31,5	26,7
	F	29,7	33,0	36,7	36,8	40,9	34,1	35,8	36,3	30,1
	M	22,8	25,7	26,7	26,4	28,9	26,2	26,8	26,9	23,5
22 ani	T	22,0	23,4	26,5	30,4	31,6	25,3	20,0	22,8	20,1
	F	24,1	26,2	30,0	35,2	37,2	27,3	21,2	24,5	20,2
	M	20,0	20,8	23,2	25,9	26,2	23,4	18,9	21,2	20,0
23 ani	T	15,3	16,3	18,4	21,4	23,7	18,4	16,1	12,8	11,7
	F	16,2	17,4	19,2	22,7	25,5	19,3	17,0	13,2	11,4
	M	14,5	15,2	17,6	20,1	22,0	17,5	15,2	12,3	12,0
24 ani	T	11,2	11,3	12,7	13,8	17,7	15,3	11,9	10,8	8,0
	F	11,9	12,2	13,1	14,8	18,5	15,9	12,6	11,1	8,1
	M	10,6	10,5	12,3	12,8	17,0	14,7	11,1	10,5	8,0
25-29 ani	T	5,1	5,3	6,1	6,6	8,0	8,2	7,4	5,6	4,3
	F	5,5	5,7	6,5	7,1	8,4	8,8	8,0	5,7	4,3
	M	4,7	4,9	5,7	6,1	7,6	7,6	6,9	5,4	4,4
30-34 ani	T	1,2	1,2	1,5	1,8	2,3	2,5	2,2	1,6	1,1
	F	1,4	1,4	1,7	2,0	2,5	2,9	2,6	1,9	1,1
	M	1,0	1,0	1,3	1,5	2,1	2,0	1,8	1,3	1,1

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2003-2012.

Grafic 5 – Variația ratelor specifice de cuprindere pe vârste în învățământul superior (2003 - 2012)

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2003-2012.

II. Participarea la educație

Rata brută de cuprindere

Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie

În anul universitar 2011 – 2012 aproximativ o treime dintre persoanele cu vârsta între 19 și 23 de ani erau înmatriculate într-o universitate. Se mențin decalaje importante între participarea femeilor și a bărbaților precum și între persoanele cu domiciliul stabil în mediul urban și cele cu domiciliul în mediul rural.

Definirea indicatorului

Rata brută de cuprindere reprezintă numărul total al studenților cuprinși în învățământul superior, indiferent de vârstă, ca raport procentual din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului superior. Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul general de participare la educația de nivel terțiar într-un anumit an universitar. Acesta reflectă capacitatea sistemului de educație de a permite accesul populației din grupa respectivă de vârstă. Începând din anul universitar 2007/2008 indicatorul a putut fi calculat și pe medii de rezidență ale studenților, metodologia de culegere a datelor luând în considerație și acest criteriu.

Repere europene

Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie reprezintă un indicator important din perspectiva obiectivelor Agendei Europa 2020. România înregistrează la începutul anilor 2000 o pondere relativ ridicată a numărului de studenți înmatriculați în aceste domenii. Indicatorul înregistrează însă o scădere rapidă pe parcursul ultimilor ani de la 27% la 22% în prezent, valoare sub media europeană, dar apropiată de cea a statelor din vecinătatea României.

Sursa: Eurostat 2012

Pe fondul reducerii numărului de studenți, rata brută de cuprindere în învățământul universitar înregistrează în anul universitar 2011 – 2012 valoarea de 33%. Aceasta este cea mai redusă valoare înregistrată din 2003 până în prezent și indică o gravă problemă de acces la educație universitară. Mai mult, din perspectiva atingerii țintei europene privind participarea la învățământ universitar, această valoare poate constitui o serioasă problemă pe termen scurt pentru sistemul educațional din România. Rata brută de cuprindere în învățământul universitar indică o creștere a decalajelor dintre persoanele care domiciliază în mediul urban și cele care domiciliază în mediul rural. Astfel, dacă aproape jumătate dintre locuitorii din mediul urban (43,7%) cu vârste între 19 și 23 de ani sunt cuprinși în sistemul de învățământ universitar, doar 18% dintre tinerii care domiciliază în mediul rural beneficiază de acces la acest nivel de învățământ.

Diferența dintre bărbați și femei în ceea ce privește indicatorul, chiar dacă s-a redus pe parcursul ultimilor ani universitari, rămâne semnificativă. Astfel, observăm faptul că 36 % dintre femei și doar 30% dintre bărbații sunt cuprinși în învățământul universitar.

Evoluția indicatorului rata brută de cuprindere arată faptul că sistemul de învățământ universitar din România se confruntă cu o serioasă problemă a accesului la educație. Persoanele din mediul rural, bărbații, precum și persoanele din grupele de vârste netradiționale pentru acest nivel de educație reprezintă principalele grupuri sociale aflate în risc de a nu beneficia de obținerea unei certificări de nivel universitar. Acest fapt poate avea pe termen mediu și lung efecte foarte serioase atât în ceea ce privește piața forței de muncă, cât și alte aspecte sociale și economice.

În ceea ce privește indicatorul referitor la ponderea studenților înscriși în domeniile de studii matematică, științe și tehnologii, remarcăm o ușoară creștere a valorii sale. Astfel, din totalul numărului de studenți 22,7% erau înmatriculați la programe de studii din aceste domenii de studii. România se apropie de media europeană (25%) în ceea ce privește ponderea acestor studenți, fiind apropiată de statele vecine precum Ungaria, Polonia sau Bulgaria.

II. Participarea la educație

Rata brută de cuprindere

Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie

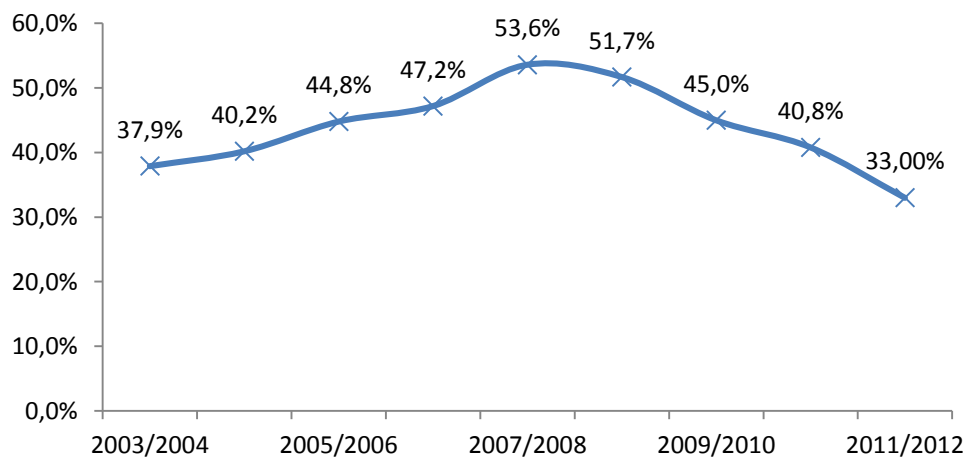
Tabel 9 - Rata brută de cuprindere în învățământul universitar 2011 - 2012

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/2012
Total	37,9	40,2	44,8	47,2	53,6	51,7	45,0	40,8	33,0
Urban	-	-	-	-	68,0	62,8	56,	53,9	43,8
Rural	-	-	-	-	30,9	33,9	27,2	20,8	18,7
Feminin	42,6	45,1	50,8	54,1	61,7	58,4	50,7	45,7	36,0
Masculin	33,5	35,4	39,0	40,6	45,9	45,3	39,5	36,2	30,1

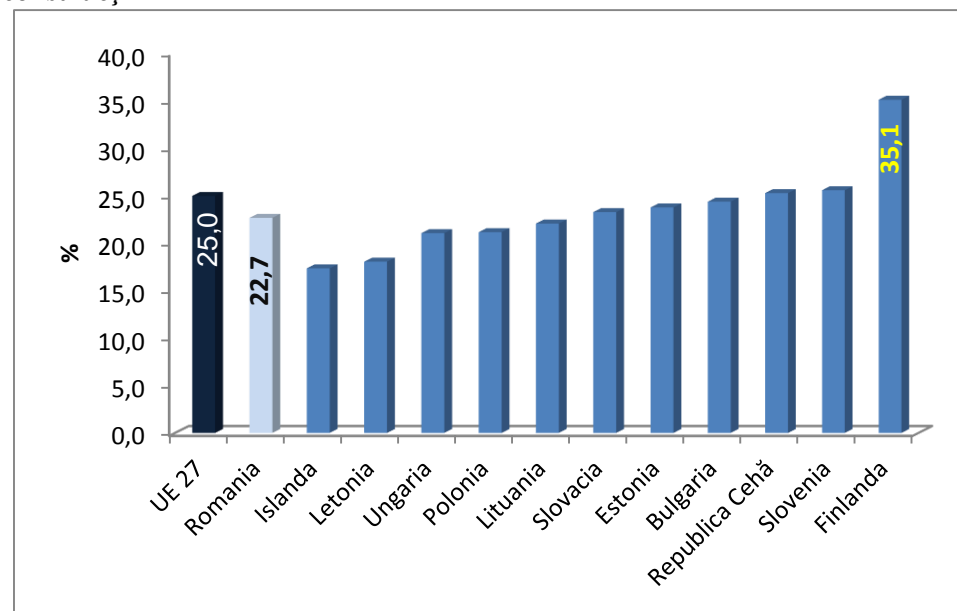
Obs. Indicatorul a fost calculat prin raportarea numărului de studenți din țară (fără studenții străini) la populația din grupa de vârste 19 – 23 de ani.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

Grafic 6 – Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul universitar 2003 - 2012

Grafic7 – Ponderea studenților înscriși la matematică, științe, tehnologie și construcții

Sursa: Eurostat, 2012.

Tabel 10 - Ponderea studenților înscriși la matematică, științe, tehnologie și construcții în România (2010)

An	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Pondere (%)	27,7	26,9	25,7	23,6	23,5	22,0	21,9	22,7

Sursa: Eurostat, 2012.

III. Rezultate

Rata de absolvire a învățământului universitar

Ponderea absolvenților (ISCED 5 și 6) la matematică, științe și tehnologii

Rata de absolvire a învățământului universitar se menține relativ ridicată, în jurul valorii de 50%. Tendința înregistrată în perioada 2003 – 2012 este una ascendentă, ceea ce indică o creștere a eficienței sistemului de educație universitară. Există un decalaj semnificativ între femei și bărbați în ceea ce privește acest indicator, ceea ce poate genera un dezechilibru în ceea ce privește egalitatea de șanse pe piața forței de muncă în viitor.

Definirea indicatorului

Procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație. Este un indicator care reflectă calitatea și eficiența internă a sistemului de educație, dar și rezultatele acestuia.

În calculul ratei de absolvire a învățământului superior, vârsta teoretică de referință a fost de 23 de ani.

Repere europene

Ponderea absolvenților la matematică, științe și tehnologii se calculează din totalul absolvenților de învățământ superior dintr-un anumit an universitar. Această pondere face parte din sistemul de indicatorii europeni care au fost urmăriți în vederea îndeplinirii obiectivelor Agendei Europa 2020.

Sursa: Eurostat 2012

Rata de absolvire a învățământului universitar de nivel licență se situează în jurul valorii de 50%, fie că vorbim de absolvenții programelor de studii sau de absolvenții care au promovat și examenele de licență. Există o diferență între cele două categorii de persoane, însă această diferență nu poate fi considerată semnificativă. Chiar dacă într-un ușor declin față de valoarea maximă înregistrată în anul universitar 2007 – 2008, rata de absolvire se menține la un nivel relativ ridicat, ceea ce semnifică o relativă eficiență a universităților în ceea ce privește finalizarea la timp a programelor de studii de către studenți.

Există un decalaj semnificativ între femei și bărbați în ceea ce privește rata de absolvire. Astfel, rata de absolvire a femeilor (62,4%), prin comparație cu cea înregistrată în cazul bărbaților (39,2%), indică faptul că există o tendință a acestora din urmă de a amâna sau chiar de a renunța la absolvirea studiilor universitare de nivel licență. Aceste date indică consolidarea unui decalaj între femei și bărbați în ceea ce privește nivelul de calificare inițială.

În ceea ce privește ponderea absolvenților din domeniile matematică, științe și tehnologii, remarcăm o evoluție fluctuantă a indicatorului, cu tendință accentuat negativă pe parcursul ultimilor 6 ani universitari. Astfel, dacă în anul 2003, potrivit datelor înregistrate de Eurostat, România înregistra o valoare aproximativ egală cu media europeană, în prezent ponderea acestor absolvenți era de 17%, cu peste patru puncte procentuale mai puțin decât media europeană (21,4%).

III. Rezultate

Rata de absolvire a învățământului superior

Pondere absolvenților (ISCED 5 și 6) la matematică, științe și tehnologii

Tabel 11 - Rata de absolvire a învățământului superior

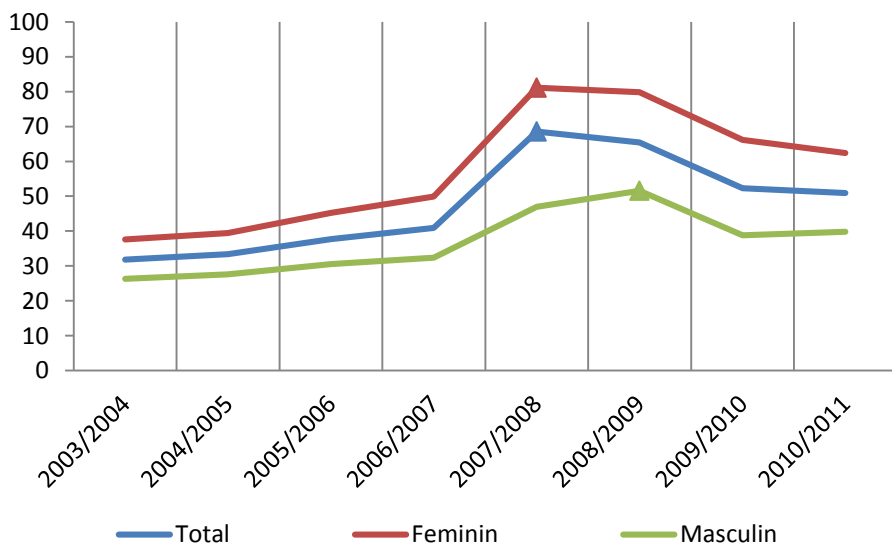
	cu și fără examen de finalizare a studiilor de nivel licență								cu diplomă de licență							
	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008/	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	31,8	33,4	37,7	40,9	68,5	65,4	52,3	50,9	28,5	30,1	31,6	37,4	65,1	60,8	50,1	48,7
Feminin	37,6	39,4	45,2	49,9	81,1	79,8	66,2	62,4	34,5	35,6	38,4	46,4	86,9	74,8	63,6	60,3
Masculin	26,3	27,6	30,5	32,4	47,0	51,6	38,8	39,8	22,8	24,7	25,2	28,8	44,3	47,5	37,1	37,6

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2003-2012.

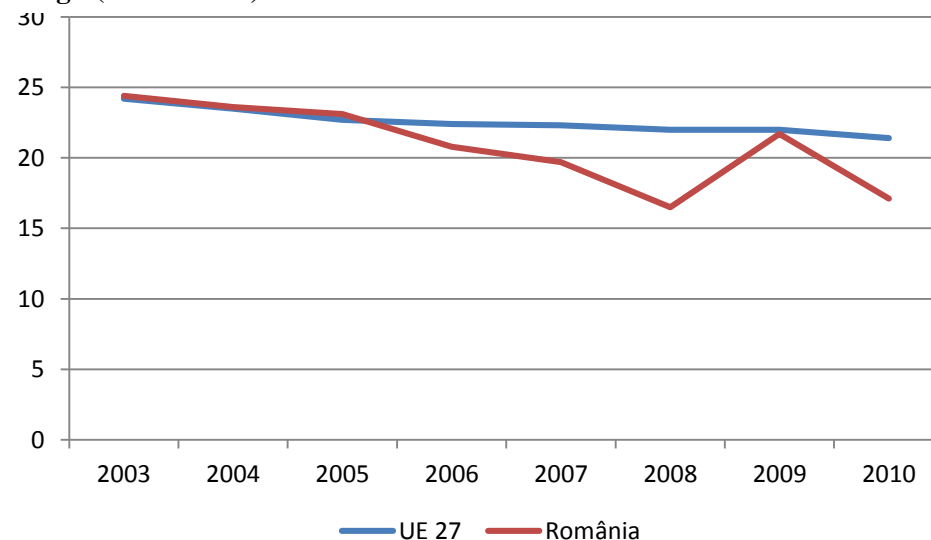
Tabel 12 – Ponderea absolvenților în matematică, științe și tehnologie (ISCED 5-6)

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
UE 27	<i>Total</i>	24,2	23,5	22,7	22,4	22,3	22,0	22,0	21,4
	<i>Feminin</i>	13,2	12,6	12,0	12,0	12,1	12,1	11,9	11,6
	<i>Masculin</i>	39,3	39,1	37,9	37,4	37,0	36,5	36,7	36,1
România	<i>Total</i>	24,4	23,6	23,1	20,8	19,7	16,5	21,7	17,1
	<i>Feminin</i>	16,7	15,8	16,0	13,5	13,2	11,2	13,1	10,8
	<i>Masculin</i>	34,9	34,3	32,6	31,6	29,5	25,9	34,4	28,0

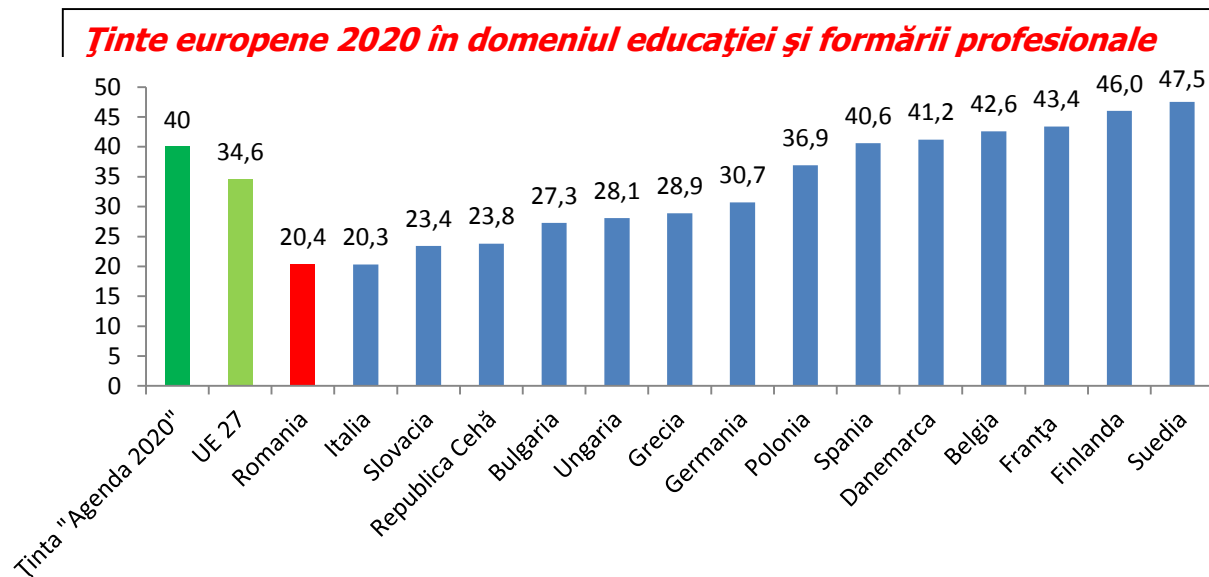
Sursa: Eurostat, 2012.

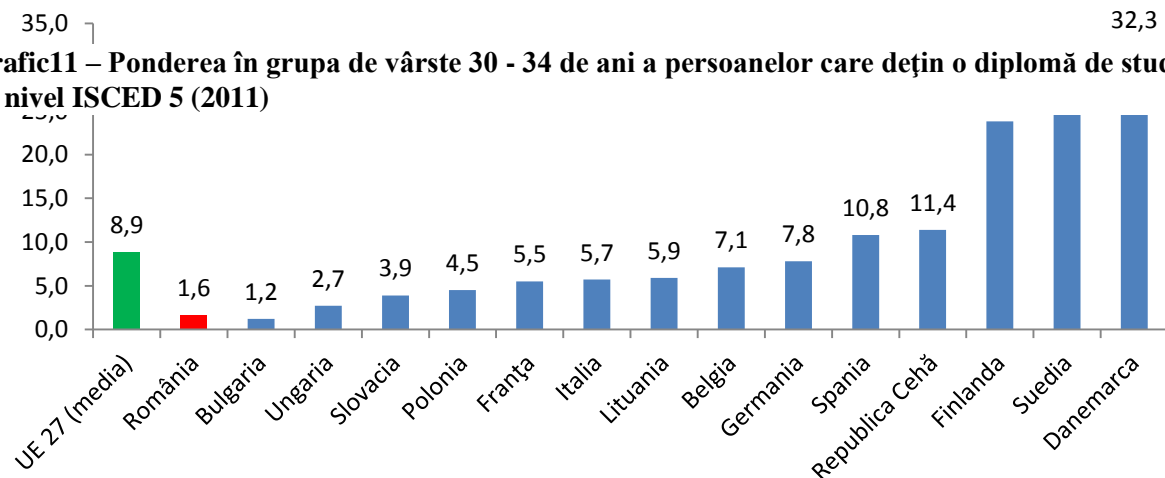
Grafic 8 – Evoluția ponderii absolvenților din domeniile matematică, științe și tehnologii (2003 – 2012)

Grafic 9- Evoluția ratei de absolvire a învățământului universitar (2003 - 2012)

Grafic11 – Ponderea în grupa de vârste 30 - 34 de ani a persoanelor care dețin o diplomă de studii de nivel ISCED 5 (2011)

Grafic 10 - Participarea la formarea continuă a angajaților (2011).

Participarea la educația terțiară

Agenda Europa 2020 include ca indicator care măsoară performanța sistemele naționale de educație ale statelor membre „Ponderea în cadrul grupei de vârste 30 – 34 de ani a persoanelor care dețin o diplomă de studii de nivel ISCED 5”. Valoarea asumată de statele membre UE, așadar și de România, a acestui indicator este de 40% până în anul 2020. În prezent România se situează pe penultimul loc în ceea ce privește valoarea acestui indicator, cu o valoare de 20,4%. Cu toate acestea, valoarea se află în graficul de evoluție al indicatorului asumat de România prin Planul Național de Reforme 2010 – 2013. De asemenea, trebuie subliniat faptul că, datele prezentate mai sus în prezentul raport, există unele premise care ar putea justifica o prognoză negativă în ceea ce privește posibilitatea României de a atinge nivelul asumat al acestui indicator.

Participarea la formarea continuă

În ceea ce privește participarea angajaților la programe de formare profesională România se situează în continuare la coada clasamentului european cu o valoare de doar 1,6%. În condițiile în care media europeană este de 8,9% creșterea acestui procent nu pare dificilă. Totuși, decalajul dintre state precum România sau Bulgaria și țările nordice (Finlanda, Suedia, Danemarca) este semnificativ și nu poate fi recuperat pe termen mediu cel puțin. Formarea continuă a angajaților trebuie să constituie o prioritate strategică cel puțin în următorii ani, pentru a încerca recuperarea decalajelor existente.

Capitolul 2: Rezultate și acțiuni relevante în anul universitar 2011 – 2012

1. Modificarea și completarea Legii Educației Naționale nr. 1/2011
2. Continuarea procesului de elaborare a reglementărilor de organizare și funcționare a sistemului de învățământ superior
3. Crearea cadrului legal pentru simplificarea procedurii de recunoaștere a titlurilor științifice de doctor prin utilizarea platformei electronice create de ANCS-UEFISCDI
4. Punerea în aplicare la nivelul instituțiilor de învățământ superior din România a Metodologiei de implementare a Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior, aprobată prin OMECTS nr. 5703/18.10.2011
5. Realizarea, revizuirea și validarea Raportului de autocertificare a compatibilității Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior din România (CNCIS) față de Cadrul General al Calificărilor pentru Spațiul European al Învățământului Superior (CC SEIS)
6. Demararea de către ANC a propunerii de hotărâre de guvern privind denumirile calificărilor și titlurile conferite absolvenților învățământului universitar de licență, precum și echivalarea unor calificări
7. Elaborarea, de către ANC, a proiectului de hotărâre de guvern cu privire la implementarea Cadrului Național al Calificărilor
8. Finanțarea competițională a universităților
9. Înființarea și finanțarea programelor de excelență în cercetare și educație din orice categorie de universități
10. Aprobarea scoaterii la concurs a posturilor didactice și de cercetare vacante din instituțiile de învățământ superior
11. Continuarea acordării de burse de studiu în România și în străinătate
12. Acordarea de locuri distincte tinerilor rromi la admiterea în facultăți
13. Consolidarea și extinderea activității lectoratelor de Limbă, Literatură și Civilizație Românească
14. Consolidarea și extinderea centrelor de examinare a limbii române în străinătate

1. Modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011

Întrucât învățământul constituie prioritate națională, la propunerea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului care a identificat pe parcursul anului școlar/universitar 2011-2012 situații extraordinare a căror reglementare nu putea fi amânată, Guvernul a adoptat Ordonanța de urgență nr. 21/2012 privind modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011.

În domeniul învățământului superior s-au constatat grave perturbări ce alterează actul educațional din instituțiile de învățământ de stat, în special în organizarea școlilor doctorale, îndeplinirea standardelor de acreditare/autorizare, asigurarea calității, ca urmare a diminuării drastice a numărului de conferențieri și profesori universitari, determinată de aplicarea măsurilor de pensionare forțată combinată cu imposibilitatea de promovare în astfel de funcții, cauzată de introducerea obligatorie a condiției de abilitare.

Având în vedere faptul că, deși Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, a intrat în vigoare încă din februarie 2011, procedurile privind organizarea și funcționarea învățământului superior nu au fost elaborate în vederea pregătirii deschiderii noului an universitar, iar fără adecvarea legislativă necesară se produc efecte perturbatoare cu consecințe grave, reglementările introduse de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2012, vizează următoarele aspecte:

➤ **Evaluarea școlilor doctorale**

În vederea acreditării, fiecare școală doctorală este evaluată individual, pentru fiecare domeniu în parte, pe baza performanței școlii doctorale și a capacității instituționale a IOSUD din care face parte școala doctorală. În conformitate cu prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare, ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare, și în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 681/2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, a fost aprobată, prin ordin al ministrului, Metodologia pentru evaluarea externă în vederea autorizării provizorii, acreditării și pentru evaluarea periodică a școlilor doctorale, pe domenii. Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, Consiliul Național al Cercetării Științifice și Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare elaborează Ghidul de evaluare a școlilor doctorale.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2012 se introduce o excepție de la prevederile alin. (4) al art. 158, astfel încât până la finalul anului universitar 2012 - 2013, evaluarea școlilor doctorale să fie făcută de către ARACIS sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară

sau din străinătate. Sistemul de criterii și metodologia de evaluare se stabilesc prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului, pe baza propunerilor ARACIS. Fiecare școală doctorală este evaluată periodic, din 5 în 5 ani.

➤ **Alocarea granturilor doctorale**

Legea educației naționale nr. 1/2011 prevede acordarea granturilor doctorale pe bază de competiție națională de proiecte științifice între școlile doctorale sau competiție națională de proiecte științifice între conducătorii de doctorat, membri ai unei școli doctorale. Excepția propusă de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și adoptată de Guvern prin ordonanță de urgență pentru anul universitar 2012 - 2013, prevede ca numărul granturilor doctorale aprobate prin hotărârea Guvernului să fie repartizate, prin ordin al ministrului, instituțiilor organizatoare de studii universitare de doctorat prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului, care le repartizează școlilor doctorale granturile doctorale prin competiție între acestea, pe baza unei metodologii aprobate de senatul universității.

➤ **Organizarea studiilor universitare de doctorat în cotutelă**

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2012 se introduce o excepție de la prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, pentru anul universitar 2012 – 2013, astfel încât studiile universitare de doctorat să poată fi organizate și în cotutelă sub îndrumarea concomitentă a unui conducător de doctorat din România și a unui conducător de doctorat dintr-o altă țară sau sub îndrumarea concomitentă a 2 conducători de doctorat din instituții diferite din România, pe baza unui acord scris între instituțiile organizatoare implicate. Doctoratul în cotutelă poate fi organizat și în cazul în care conducătorii de doctorat sunt din aceeași IOSUD, dar au specializări/domenii diferite de studii, conform prevederilor din Carta universitară.

➤ **Promovarea calității în învățământul superior și în cercetarea științifică**

Statul poate finanța programele de excelență în cercetare și educație din orice categorie de universități. Programele de excelență se stabilesc diferențiat în funcție de ciclul de studii universitare: programele de excelență de licență și master se stabilesc pe baza evaluării în scopul ierarhizării, iar programele de excelență de doctorat pe bază de competiție națională de proiecte științifice între școlile doctorale sau competiție națională de proiecte științifice între conducătorii de doctorat, membri ai unei școli doctorale. În temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2012, prin excepție de la prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, în anul universitar 2012 - 2013, programele de excelență pentru toate ciclurile de studii universitare se stabilesc pe baza evaluării programelor în scopul ierarhizării acestora.

În anul universitar 2012 – 2013 sunt finanțate din fonduri publice programe de excelență de licență, master și doctorat în universitățile de stat în care acestea funcționează.

➤ **Statutul personalului didactic și de cercetare din învățământul superior**

Potrivit Legii educației naționale nr. 1/2011, în învățământul superior poate funcționa personalul didactic asociat numai pentru funcțiile didactice de lector universitar/șef de lucrări, conferențiar universitar și profesor universitar. Prin excepție de la prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, în anul universitar 2012 - 2013, în învățământul superior poate funcționa personal didactic asociat pentru funcțiile didactice prevăzute de lege (asistent universitar, lector universitar/șef de lucrări, conferențiar universitar, profesor universitar).

➤ **Aplicarea măsurilor de pensionare**

Aplicarea măsurilor de pensionare a cadrelor didactice și de cercetare la împlinirea vârstei de 65 de ani a condus la diminuarea drastică a numărului de conferențieri și profesori universitari, cu implicații asupra actului educațional din instituțiile de învățământ de stat.

Modificarea Legii educației naționale nr. 1/2011 dă posibilitatea instituțiilor de învățământ superior ca, în cazul în care acestea nu pot acoperi normele cu titulari, să poată hotărî menținerea calității de titular în învățământ și/sau în cercetare pe baza evaluării anuale a performanțelor academice, după o metodologie stabilită de senatul universitar.

2. Continuarea procesului de elaborare a reglementărilor de organizare și funcționare a sistemului de învățământ superior

Pe parcursul anului universitar 2011-2012, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului a continuat procesul de elaborare a reglementărilor de organizare și funcționare a sistemului de învățământ superior, care decurg din aplicarea Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

➤ **Aprobarea modelului certificatului de atestare a competențelor profesionale și al suplimentului descriptiv**

Au fost nominalizate, prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului, documentele universitare oficiale, întocmite numai în limba română, care se emit în sistemul național de învățământ superior începând cu anul universitar 2011 – 2012.

➤ **Aprobarea Metodologiei de recunoaștere a perioadelor de studii efectuate în străinătate**

În vederea recunoașterii și echivalării studiilor sau a perioadelor de studii efectuate în țară sau în străinătate, a fost aprobată, prin ordin al ministrului, Metodologia de recunoaștere a perioadelor de studii efectuate în străinătate, în cadrul celor 3 cicluri universitare, de cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și ai Confederației Elvețiene, precum și de cetățeni din statele terțe.

➤ **Echivalarea pe baza ECTS/SECT a învățământului universitar de scurtă durată**

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului a aprobat, prin ordin al ministrului, Metodologia privind echivalarea pe baza ECTS/SECT a învățământului universitar de scurtă durată, realizat prin colegiul cu durată de 3 ani sau institutul pedagogic cu durată de 3 ani, cu ciclul I de studii universitare de licență, pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar.

➤ **Organizarea programelor de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică**

Programele de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică sunt organizate de instituțiile de învățământ superior acreditate prin departamente de specialitate cu profil psihopedagogic. Instituțiile de învățământ superior acreditate elaborează metodologia proprie de organizare a programelor de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică, cu respectarea prevederilor metodologiei-cadru, aprobată prin ordin al ministrului.

➤ **Aprobarea Metodologiei privind dobândirea automată a calității de conducător de doctorat obținută în străinătate**

Specialiștii care au dobândit dreptul legal de a conduce doctorate în instituții de învățământ superior sau de cercetare-dezvoltare din străinătate dobândesc calitatea de conducător de doctorat în cadrul IOSUD din România.

Pentru persoanele care au obținut dreptul legal de a conduce doctorate în instituții de învățământ superior sau de cercetare-dezvoltare din statele membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și Confederația Elvețiană și care solicită dobândirea acestui drept în România, a fost aprobată Metodologia privind dobândirea automată a calității de conducător de doctorat în România pentru persoanele care au obținut această calitate în statele membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și Confederația Elvețiană.

➤ **Aprobarea modelului certificatului de atestare a competențelor profesionale și al suplimentului descriptiv**

Programele postuniversitare de formare și dezvoltare profesională ale instituțiilor acreditate se desfășoară pe baza unui regulament propriu de organizare și desfășurare, aprobat de senatul universitar și cu respectarea reglementărilor în vigoare. La finalizarea programelor postuniversitare de

formare și dezvoltare profesională, instituția organizatoare eliberează un certificat de atestare a competențelor profesionale specifice programului. modelul certificatului de atestare a competențelor profesionale și suplimentul descriptiv au fost aprobate prin ordin al ministrului.

➤ **Aprobarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat**

Statul încurajează excelența în instituțiile de învățământ superior prin pârgii financiare specifice, prevăzute de Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare. Universităților li se alocă o finanțare suplimentară, în sumă, la nivel național, de minimum 30% din suma alocată la nivel național universităților de stat ca finanțare de bază, pe baza criteriilor și a standardelor de calitate stabilite de Consiliul Național al Finanțării Învățământului Superior și aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. De asemenea, universităților de stat li se alocă un fond distinct pentru dezvoltarea instituțională, din bugetul alocat Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Fondul de dezvoltare instituțională se adresează celor mai performante instituții de învățământ superior din fiecare categorie și se alocă după criterii competitive bazate pe standarde internaționale. Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior a propus Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, spre aprobare, Metodologia de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România pentru anul 2012.

➤ **Aprobarea Codului drepturilor și obligațiilor studentului**

În temeiul principiilor care reglementează activitatea studenților în cadrul comunității universitare, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și asociațiile reprezentative ale studenților au elaborat Codul drepturilor și obligațiilor studentului, adoptat prin ordin al ministrului.

➤ **Aprobarea Normelor metodologice privind alocarea de fonduri de la bugetul de stat instituțiilor de învățământ superior de stat pentru organizarea și desfășurarea activităților extracurriculare**

Au fost aprobate, prin ordin al ministrului, Normele metodologice privind alocarea de fonduri de la bugetul de stat instituțiilor de învățământ superior de stat pentru organizarea și desfășurarea activităților extracurriculare - științifice, tehnice, cultural-artistice și sportive naționale, precum și a celor pentru studenții capabili de performanțe.

➤ **Aprobarea Listei universităților de prestigiu din alte state**

Diplomele și certificatele obținute în universități din statele membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și în Confederația Elvețiană sunt recunoscut automat, conform normelor interne și în conformitate cu normele europene. Pentru recunoașterea și echivalarea diplomelor

și certificatelor obținute în universități de prestigiu din alte state, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului a aprobat Lista universităților de prestigiu din alte state.

➤ **Aprobarea Metodologiei privind recunoașterea diplomei de doctor și a titlului de doctor în științe sau într-un domeniu profesional, obținute la instituții acreditate de învățământ superior sau de cercetare-dezvoltare din străinătate**

Procesul de recunoaștere a diplomei de doctor și a titlului de doctor în științe sau într-un domeniu profesional, obținute la instituții acreditate de învățământ superior sau de cercetare-dezvoltare din străinătate este reglementat printr-o metodologie aprobată prin ordin al ministrului.

➤ **Înființarea Consiliului Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior**

Pentru exercitarea atribuțiilor sale, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului constituie registre de experți și se sprijină pe organisme consultative, la nivel național, alcătuite pe criterii de prestigiu profesional și moral. A fost înființat Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior, organism consultativ al Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, la nivel național, fără personalitate juridică și s-a aprobat regulamentul de organizare și funcționare a acestui consiliu.

➤ **Înființarea Consiliului de Etică și Management Universitar**

A fost înființat Consiliul de Etică și Management Universitar și s-a aprobat regulamentul de organizare și funcționare a acestuia.

➤ **Înființarea Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării**

A fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, precum și componența nominală a acestui consiliu.

➤ **Aprobarea Nomenclatorului general de funcții didactice și de cercetare auxiliare din învățământul superior**

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, în colaborare cu Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, este autorizat ca, în funcție de dinamica învățământului și cercetării, să stabilească și să reglementeze noi funcții didactice și de cercetare auxiliare. Funcțiile didactice și de cercetare auxiliare din nomenclatorul general sunt definite pe domenii, putând fi particularizate pe sectoare de activitate, unități, subunități etc. în funcție de structura fiecărei instituții de învățământ superior.

➤ **Aprobarea Normelor metodologice privind efectuarea concediului de odihnă al personalului didactic din învățământ**

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului împreună cu reprezentanții organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de ramură a învățământului au elaborat Normele metodologice referitoare la efectuarea concediului de odihnă al personalului didactic din învățământ.

3. Crearea cadrului legal pentru simplificarea procedurii de recunoaștere a titlurilor științifice de doctor prin utilizarea platformei electronice create de ANCS-UEFISCDI

4. Punerea în aplicare la nivelul instituțiilor de învățământ superior din România a Metodologiei de implementare a Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior, aprobată prin OMECTS nr. 5703/18.10.2011

Cadrul Național al Calificărilor reprezintă un instrument pentru clasificarea calificărilor în conformitate cu un set de criterii care corespund unor niveluri specifice de învățare atinse și are drept scop integrarea și coordonarea din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții a tuturor subsistemelor naționale de calificări, fie ele obținute în învățământul secundar general, în învățământul profesional și tehnic, în formarea profesională continuă, în ucenicie sau în învățământul superior, atât în contexte formale, cât și informale și nonformale.

Cu referință specifică la calificările obținute prin învățământul superior, integrate în *Cadrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior*, Legea Educației Naționale prevede faptul că fiecare program de studii universitare trebuie să fie concordant cu profilul unei calificări definit în Cadrul național al calificărilor, iar concordanța dintre curriculum și calificarea oferită este un criteriu obligatoriu de evaluare a asigurării calității respectivului program de studii și al instituției de învățământ superior care oferă respectivul program de studii¹.

În vederea punerii în aplicare a prevederilor Metodologiei CNCIS, instituțiile de învățământ superior din România au avut obligația de a introduce informațiile referitoare la calificările pe care le dezvoltă prin oferta de studii în secțiunea specifică a Registrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare, respectiv a publicării OMECTS nr. 5703/18.10.2011 în Monitorul Oficial al României.

¹*Legea educației naționale* nr. 1/2011, art.137.

5. Realizarea, revizuirea și validarea *Raportului de autocertificare a compatibilității Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior din România (CNCIS) față de Cadrul General al Calificărilor pentru Spațiul European al Învățământului Superior (CC SEIS)*

Raportul reprezintă răspunsul României la obligația asumată privind *implementarea și pregătirea Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior pentru autocertificare în conformitate cu Cadrul General al Calificărilor pentru Spațiul European al Învățământului Superior până în 2012* (Comunicatul de la Leuven, 28-29 aprilie 2009). Acest Raport de autocertificare a concretizat un nou pas important la nivelul învățământului superior din România, după cel realizat prin crearea Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior din România (CNCIS) și a Registrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS), în implementarea Strategiei Bologna de asigurare a calității în învățământul superior în sprijinul creșterii economice și a dezvoltării societății bazate pe cunoaștere, așa cum a fost prevăzut în Raportul Grupului de lucru Bologna pentru Cadrul de Calificări², adoptat la Bergen, în mai 2005 și la hotărârile din Raportul realizat în 2007³.

6. Demararea, de către ANC, a propunerii de hotărâre de guvern privind denumirile calificărilor și titlurile conferite absolvenților învățământului universitar de licență, precum și echivalarea unor calificări

Aprobarea actului normativ este importantă pentru instituțiile de învățământ superior din România, care să aibă la dispoziție un instrument de lucru unitar în vederea completării diplomelor și Suplimentelor la diplomă și pentru absolvenții învățământului universitar de licență înmatriculați în anul I de studii în anii universitari 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011. Propunerea de hotărâre de guvern a fost postată pe site-urile www.anc.gov.ro și www.edu.ro spre consultare publică.

7. Elaborarea, de către ANC, a proiectului de hotărâre de guvern cu privire la implementarea Cadrului Național al Calificărilor

Pentru realizarea acestui proiect de act normativ, ANC a inițiat în iunie 2011 un grup de lucru constituit din reprezentanți ai MECTS, MMFPS, CNDIPT, ISE, ai universităților, ai sindicatelor, ai patronatelor. Acest grup de lucru s-a întrunit și a dezbătut proiectul de hotărâre de guvern în cadrul reuniunilor organizate prin proiectul finanțat de Comisia Europeană prin Agenția Executivă pentru Educație, Cultură și Audiovizual “EQF_NQF-

² Bologna Working on Qualifications Frameworks Raport, 2005 poate fi accesat la www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-Maindoc/050218QFEHEA.pdf

³ *Raport from Bologna Working Group on Qualifications Frameworks, 2007* poate fi accesat la www.dfes.gov.uk/londonbologna/uploads/documents/WGQF-raport-final2.pdf

Activities of EQF National Coordination Points with a view to implement the EQF at national level”, având până în octombrie 2012, 18 versiuni ale documentului inițial, varianta finală a acestuia fiind înaintată către MECTS, în vederea inițierii demersului legislativ necesar aprobării actului normativ în Guvern.

8. Finanțarea competițională a universităților

- Acordarea finanțării instituționale către instituțiile de învățământ superior de stat în conformitate cu prevederile Legii educației naționale nr.1/2011, art. 193 pe baza rezultatelor clasificării universităților și a ierarhizării programelor de studii – fond alocat pentru anul 2012 este de 1.683 milioane lei.
- Alocarea cifrei de școlarizare acordate universităților de stat în baza HG nr.549/2012 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar și superior de stat în anul școlar/universitar 2012-2013, pe baza rezultatelor clasificării universităților și a ierarhizării programelor de studii; granturi pentru ciclul de studii universitare de licență - 62.400; granturi pentru ciclul de studii universitare de master - 35.600; granturi pentru studiile de doctorat - 3.000; rezidențiat - 4000 locuri finanțate;
- Alocarea finanțării complementare pe baza proiectelor existente și a rezultatelor clasificării universităților și a ierarhizării programelor de studii: investiții - 81.450 mii lei, obiective de capital și alte dotări -14.353 mii lei;
- Asigurarea finanțării la nivelele stabilite pentru: alocațiile de transport studenți - 26.950 mii lei, alocațiile pentru burse studenți - 204.427.244 lei și respectiv alocațiile pentru cazare și masă în spațiile administrate de către universitățile de stat și în spații private - 117.483.488 lei.

9. Înființarea și finanțarea programelor de excelență în cercetare și educație din orice categorie de universități

Programele de excelență se stabilesc diferențiat în funcție de ciclul de studii universitare: programele de excelență de licență și master se stabilesc pe baza evaluării în scopul ierarhizării, iar programele de excelență de doctorat pe bază de competiție națională de proiecte științifice între școlile doctorale sau competiție națională de proiecte științifice între conducătorii de doctorat, membri ai unei școli doctorale. În temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2012, prin excepție de la prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, în anul universitar 2012 - 2013, programele de excelență pentru toate ciclurile de studii universitare se stabilesc pe baza evaluării programelor în scopul ierarhizării acestora.

În anul universitar 2012 – 2013 sunt finanțate din fonduri publice programe de excelență de licență, master și doctorat în universitățile de stat în care acestea funcționează.

10. Aprobarea scoaterii la concurs a posturilor didactice și de cercetare vacante din instituțiile de învățământ superior

După adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 593/2012 privind aprobarea scoaterii la concurs în anul 2012 a posturilor didactice și de cercetare vacante din instituțiile de învățământ superior de stat, instituțiile de învățământ superior de stat au organizat concursuri pentru ocuparea posturilor vacante de asistent universitar, lector universitar/șef de lucrări, conferențiar universitar, profesor universitar, asistent cercetare, cercetător științific, cercetător științific gradul III, cercetător științific gradul II și cercetător științific gradul I, existente la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri sau care se vor vacanta până la sfârșitul anului universitar 2011/2012.

11. Continuarea acordării de burse de studiu în România și în străinătate

MECTS, prin Agenția Națională de Credite și Burse, a acordat 108 burse de studiu în străinătate (din care 6 persoane cadre didactice titulare), în țări din Europa (Belgia, Cehia, Danemarca, Elveția, Rusia, Franța, Italia, Germania, Olanda, Polonia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord), din America de Nord (Statele Unite ale Americii, Mexic, Canada) din Orientul Mijlociu (Turcia, Israel) și din Asia (China, Turkmenistan, Coreea). Următoarele categorii de burse au fost acordate:

- Bursele oferite în baza acordurilor de colaborare bilaterală sau în mod unilateral de alte state – *pentru cursuri de vară, studii complete sau parțiale (licență, masterat, doctorat), cercetare sau specializare*

Bursele instituite prin H.G. nr. 697/1996 modificată prin H.G. nr. 533/1998 – *pentru stagii de studii cu durata de la 2 luni până la 10 luni*

Bursele "Vasile Pârvan" și "Nicolae Iorga" instituite prin H.G. nr. 101/2002 – *pentru stagii de cercetare și formare postuniversitară și postdoctorală cu durata de 2 ani, la Roma sau Veneția, Bursa "Theodor Aman" instituită prin H.G. nr. 861/2003 – pentru stagii de studii sau cercetare cu durata de până la 2 ani, în domeniul artelor plastice,*

Bursa Specială "Guvernul României" instituită prin Legea nr. 157/2004 – *pentru formarea managerilor din sectorul public,*

- Bursele "Titu Maiorescu" instituite prin H.G. nr. 1212/2008 – *pentru stagii de studii sau cercetare postuniversitară și postdoctorală cu durata de 3 luni, în domeniile de interes ale Uniunii Europene.*

Promovarea relațiilor cu comunitățile românești de pretutindeni se înscrie printre prioritățile MECTS și se realizează, inclusiv prin acordarea de burse de studii universitare de licență, masterat, rezidențiat și doctorat. Astfel, în anul universitar 2011-2012 au fost ocupate 2666 de locuri pentru Republica Moldova, Ucraina, Balcani și Diaspora.

Înscrierea la studii pentru cetățenii străini din state-terțe este o altă activitate desfășurată în cadrul MECTS. Anual sunt procesate dosare și eliberate aproximativ 2000 de scrisori de acceptare la studii în instituții de învățământ superior din România. Un alt program de mobilitate academică, la care MECTS participă activ este Programul CEEPUS. În anul 2012, până în prezent, România a acordat 344.5 luni burse și a primit 346,95 luni burse.

12. Acordarea de locuri distincte tinerilor rromi la admiterea în facultăți

La admiterea 2010-2011 au fost acordate 555 locuri, pentru admiterea în anul universitar 2010-2011 au fost acordate un număr de 611 locuri, la toate universitățile de stat, iar în anul 2012-2013 alte 564 locuri distincte.

13. Consolidarea și extinderea activității lectoratelor de Limbă, Literatură și Civilizație Românească

Politica de promovare a limbii, culturii și civilizației românești se realizează prin preocuparea Institutului Limbii Române de susținere a lectoratelor de limba română în universități din străinătate.

În anul universitar 2011-2012 au funcționat 42 de lectorate, în 42 universități, din 24 țări, de pe 3 continente. Cele 4 lectorate inaugurate în acest an universitar sunt: Israel - Universitatea din Tel-Aviv, Spania- Universitatea din Granada, SUA-Universitatea de Stat din Arizona și Universitatea Regensburg, Germania. În vederea extinderii rețelei de lectorate s-au semnat protocoale interinstituționale cu Universitatea Oxford, Marea Britanie, Universitatea L'Orientale Napoli, Italia, Universitatea din Sevilla, Spania și cu Universitatea din Karaganda, Republica Kazahstan. Aceste lectorate vor deveni funcționale în anul universitar 2012-2013. În cursul anului au fost purtate negocieri pentru încheierea de acorduri interinstituționale cu Universitatea din Tampere- Finlanda, Universitatea din Turku- Finlanda și cu Universitatea din Mainz- Germania. De asemenea, au început discuțiile și corespondența pentru înființarea de lectorate de limba română în Austria, Brazilia, Danemarca, Elveția, Regatul Țărilor de Jos, Sfântul Scaun și Spania. Cea mai relevantă activitate a lectoratelor de limbă română a fost Seminarul „Perspective și practici inovative în predarea limbii, literaturii și civilizației românești în universitățile din străinătate, organizat la Paris, în colaborare cu Universitatea Sorbona, Ambasada României la Paris și

Institutul Cultural Român. Această manifestare a fost concepută ca o primă ediție a unui proiect mai amplu, pe teme specifice lectoratelor de limbă română.

14. Consolidarea și extinderea centrelor de examinare a limbii române în străinătate

Au fost organizate 4 sesiuni de atestare a cunoștințelor de limbă română la București, Sofia, Alicante și la Paris, fiind examinați aproape 30 de candidați pentru toate cele 6 niveluri de competențe lingvistică. În vederea extinderii acestei activități au fost înființate negocieri în vederea semnării unor acorduri interinstituționale cu Universitatea Comenius din Bratislava, Republica Slovacă și cu Universitatea Sfinții Kiril și Metodiu din Veliko-Tirnov, Bulgaria.

Atestarea cunoștințelor de limbă română se înscrie în politica Uniunii Europene legată de multilingvism, de mobilitatea persoanelor, de atestarea competențelor lingvistice corespunzătoare profilului cetățeanului european. Testarea se desfășoară conform Cadrului Comun European de Referință pentru Limbi: predare, învățare, evaluare. Sesiunile din străinătate se desfășoară în parteneriat cu universități în care funcționează lectorate de limba română sau cu Institutul Cultural Român. Lectorii de limbă română sunt implicați activ, aceștia făcând parte din echipa de evaluatori.

**Capitolul 3: Proiecte finanțate din fonduri europene derulate de către MECTS
în domeniul învățământului superior**

Nr. crt.	ID proiect/ Denumire proiect	Inițiator	Perioada de implementare	Obiectivul general al proiectului	Rezultatele proiectului
1.	De la teorie la practică prin întreprinderea simulată/ POSDRU/90/2.1/S/58123	MECTS	2010 – 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Dezvoltarea aptitudinilor de muncă ale persoanelor aflate în situația de tranziție de la școală la viața activă și, în consecință, îmbunătățirea inserției acestora pe piața muncii, prin creșterea adaptabilității tinerilor absolvenți la cerințele unui loc de muncă, folosind metoda inovativă de învățare prin ‘întreprinderea simulată’.	8 centre de lucru create; 16 întreprinderi simulate create și conectate la rețeaua europeană de firme virtuale prin intermediul ROCT; 16 întreprinderi simulate în curs de înființare și conectate la rețeaua europeană de firme virtuale prin intermediul ROCT; 32 organizații comerciale reale identificate și participante în proiect; 1 campanie de promovare a conceptului ‘întreprindere simulată’; 1 platformă de e-learning; 320 studenți formați; 320 studenți în curs de formare; 1 Ghid anteprenoriat profesori; 1 Ghid anteprenoriat studenți; 1 Manual de întreprinderi simulate; 1 Ghid de utilizare a bazei de date a proiectului; 1 Ghid de utilizare a aplicației de e-learning.
2.	Managementul corelării sistemului de învățământ cu piața muncii POSDRU/86/1.2/S/52422	MECTS	2010 – 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Îmbunătățirea adaptării sistemului de învățământ superior la nevoile pieței muncii aflate în permanentă schimbare prin dezvoltarea, testarea/pilotarea și implementarea unor instrumente, proceduri, metodologii și mecanisme, în vederea interconectării sistemului de învățământ cu piața muncii.	1 seminar pentru schimb de bune practici în vederea unei mai bune corelări dintre oferta educațională a instituțiilor și nevoile pieței muncii; 1 bază de date integrată în sistemele de management ale universităților, integrată pe o platformă de tip web-based, de tip portal de job-uri, în construcție; 1 regulament de funcționare a 50 de departamente de gestiune previzională la solicitant și universități; 1 bază de date cu coordonate personal recrutat pentru programul de formare (personal din

					învățământ superior, inclusiv studenți)- aprox.1000 de persoane.
3.	Formarea cadrelor didactice universitare și a studenților în domeniul utilizării unor instrumente moderne de predare – învățare - evaluare pentru disciplinele matematice, în vederea creării de competențe performante și practice pentru piața muncii 56/1.2/S/32768	MECTS	2009 – 2012	Asigurarea prin studiul disciplinelor matematice a unui învățământ superior de calitate și performant în vederea consolidării unei gândiri structurate și flexibile, ameliorării rezultatelor învățării la nivel de sistem, dobândirii de cunoștințe și competențe pentru optimizarea angajabilității și pentru conștientizarea factorilor economici de utilitatea sprijinirii inserției pe piața muncii a acestor absolvenți și reprezentării cu succes a României la concursuri și evenimente internaționale.	2 conferințe de proiect și de promovare a rezultatelor acestuia; dezvoltarea de programe de studii și de formare în parteneriat între 9 facultăți; 1 portal de comunicare și partajare de resurse; o rețea de e-comunicare între universități; 3 ateliere de schimb de bune practici între studenți; curricule armonizate ale disciplinelor matematice; 9 centre de formare pentru cadrele didactice și studenții interesați; 10 resurse digitale (softuri educaționale etc); 9 sesiuni demonstrative în licee, una organizată de fiecare universitate.
4.	Sisteme moderne de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare în cadrul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului 38699	MECTS	2012 – 2014 Proiect aflat în curs de implementare	Îmbunătățirea eficacității organizaționale a Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin implementarea unui sistem modern de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare.	Identificarea problemelor specifice activităților de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare, prin realizarea unui studiu exhaustiv; Redefinirea procedurilor și fluxurilor de lucru specifice activităților de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare; Generarea unui cadru procedural nou prin dezvoltarea unor instrumente moderne de sprijinire a activităților de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare; Creșterea competențelor personalului, prin activități de instruire

					specifică pentru utilizarea sistemului implementat prin prezentul proiect.
5.	Pregătiți pentru a inova, pregătiți pentru a răspunde mai bine nevoilor locale. Calitate și diversitate a universităților din România 114/1.2/S/123199	MECTS	2011 – 2014 Proiect aflat în curs de implementare	Îmbunătățirea managementului și asigurarea calității sistemului de învățământ superior românesc în vederea creșterii capacității acestuia de a asigura pe termen lung contribuții relevante la dezvoltarea economică și socială la nivel național prin desfășurarea unui exercițiu internațional de evaluare pentru clasificarea universităților.	1 ghid metodologic actualizat pentru evaluatorii internaționali, publicat pe platforma online; 1 ghid metodologic actualizat pentru universități, publicat pe platforma online; Platforma funcțională de colectare a datelor pentru evaluare primară; 1 platforma de tip Observator funcțională; Manualul de identitate vizuală a proiectului și <i>Strategia de comunicare și relații publice a proiectului</i> ; Website funcțional al proiectului conform metodologiei de implementare a proiectelor finanțate prin FSE POSDRU și a legislației în vigoare – www.pe.forhe.ro
6.	Performanță în cercetare, performanță în predare. Calitate, Diversitate și Inovare în Universitățile din România 114/1.2/S/123120	MECTS	2011 – 2014 Proiect aflat în curs de implementare	Îmbunătățirea managementului și asigurarea calității sistemului de învățământ superior românesc în vederea creșterii capacității acestuia de a asigura pe termen lung contribuții relevante la dezvoltarea economică și socială la nivel național, prin desfășurarea unui exercițiu internațional de evaluare pentru clasificarea universităților.	1 ghid metodologic pentru evaluatorii internaționali, publicat pe platforma online; 1 ghid metodologic pentru universități, publicat pe platforma online; Manualul de identitate vizuală a proiectului (+Strategia de comunicare și relații publice a proiectului); Website funcțional al proiectului (http://pc.forhe.ro)
7.	Asigurarea calității în învățământul superior prin elaborarea și pilotarea metodologiilor de abilitare și auditare 114/1.2/S/123268	MECTS	2011 – 2014 Proiect aflat în curs de implementare	Dezvoltarea și implementarea sistemului de asigurare a calității în universități, inclusiv dezvoltarea personalului prin promovarea unor metodologii eficiente de evaluare externă, la nivel instituțional și de individ.	26 de sesiuni-pilot de abilitare pentru 4 din cele cinci panouri ale CNATDCU; O bază de date cu persoanele ce pot evalua procesul de abilitare și a celor ce solicită abilitarea; O metodologie de evaluare a resurselor umane pentru activitățile didactice și de cercetare; Platformă informatică pentru administrarea procesului de abilitare; Portalul <i>Brain Reclaim</i>

					<i>Romania</i> , pentru relația cu diaspora din educație și cercetare științifică, studenți-inclusiv doctoranzi, profesori universitari și cercetători, antreprenori în inovare.
8.	Managementul comunicării cu alumni pentru instituții de învățământ superior din România POSDRU/86/1.2/S/56283	MECTS	2010 – 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Creșterea gradului de comunicare între mediul universitar și mediul economic (angajatori), în vederea promovării ofertei educaționale, îmbunătățirii serviciilor oferite de sistemul de învățământ și corelării cererii pieței muncii cu oferta educațională universitară.	Înființarea și dezvoltarea unei rețele între instituțiile de învățământ superior partenere, prin crearea a 3 centre de comunicare conectate în rețea virtuală (portal) pentru asigurarea comunicării între entitățile vizate (universități, studenți, absolvenți, angajatori); Dezvoltarea, actualizarea și managementul unui sistem informatic care include baze de date în vederea asigurării managementului calității în învățământul superior, inclusiv corelarea și conectarea cu alte baze de date relevante; Dezvoltarea și furnizarea unui program de formare și perfecționare pentru personalul din cadrul centrelor în vederea utilizării instrumentelor TIC dezvoltate prin proiect.
9.	Comunitate virtuală interuniversitară pentru știință, tehnologie, inovare și valorificare a proprietății intelectuale POSDRU/86/1.2./S/56872	MECTS	2010 – 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere prin: dezvoltarea calității comunicării, îmbunătățirea serviciilor oferite studenților și profesorilor în scopul creșterii gradului de inserție a studenților pe piața muncii, dezvoltarea rutelor flexibile de învățare pe tot parcursul vieții, creșterea accesului la educație și formare prin promovarea rețelelor virtuale de știință, tehnologie,	Crearea centrului inter universitar pilot de comunicare și valorificare a proprietății intelectuale; Dezvoltarea și managementul bazelor de date printr-o bibliotecă virtuală în vederea asigurării calității în învățământul superior și conectarea cu alte baze de date transnaționale; Dezvoltarea programelor de formare pentru facilitarea accesului la învățare prin acțiuni inovatoare în știință, tehnologie, inovare și valorificarea proprietății intelectuale; Extinderea utilizării TIC pentru personalul din cadrul centrelor pentru activități de auto-instruire, auto-evaluare, instruire și evaluare asistată și de centru inter universitar pilot de cercetare.

				inovare, de valorificare a proprietății intelectuale din universități.	
10.	Bursa de proiecte 62885	MECTS	2010 – 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Educația inovativ - antreprenorială și formarea profesională universitară în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe inițiativă, creativitate și cunoaștere prin: dezvoltarea abilităților de a promova proiecte, a calității comunicării, a capacității de negociere cu mediul economic, prin îmbunătățirea serviciilor cu scopul de a crește gradul de inserție a studenților pe piața muncii, accesul la educație prin promovarea portalului și de formare inovativ.	Metodologia formării și dezvoltării unei burse de proiecte inovativ - antreprenoriale; Elaborarea ghidului general de buna practică, specific formării și dezvoltării unei burse de proiecte inovativ-antreprenoriale pentru corelarea cu nevoile pieței muncii și ale societății bazate pe cunoaștere; Portal specializat, pentru a comunica, a negocia și a relaționa virtual în vederea extinderii oportunităților de învățare și a dezvoltării de abilități inovativ-antreprenoriale; Dezvoltarea instrumentelor de evaluare și promovarea unui portal tip bursa inter universitara de proiecte și de formare inovativ-antreprenorială; Dezvoltarea de rețele de laboratoare de proiecte în cadrul cărora să se experimenteze noi idei și proiecte, care pot face obiectul tranzacționării și experimentării practice.
11.	Dezvoltarea și implementarea unui program-pilot integrat pentru creșterea accesului la învățământul superior pentru persoane cu dizabilitati POSDRU/86/1.2./S/63951	MECTS	2010 – 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Crearea de oportunități pentru îmbunătățirea accesului la educație, în cadrul învățământului superior de nivel licență și master, prin dezvoltarea și implementarea unui program-pilot integrat pentru asistarea a 300 persoane cu dizabilități și implementarea acestuia la nivelul a 3 instituții de învățământ superior, inclusiv prin utilizarea TIC.	Dezvoltarea și implementarea soluțiilor / instrumentelor software pentru îmbunătățirea proceselor și activităților educaționale, printr-o aplicație de conversie a materialului didactic destinat persoanelor cu handicap în formate adecvate instruirii acestora; Introducerea / extinderea utilizării TIC în activitățile de predare / învățare, management și planificare în învățământul superior prin dezvoltarea și implementarea soluției eLearning și adaptarea acesteia pentru persoane cu dizabilități; Furnizarea programului de formare asistată a studenților cu dizabilități cu implicarea

					mentorilor educaționali și a voluntarilor pe o perioadă de 2 ani universitari (cu adaptarea materialelor educaționale, procedurilor și metodologiilor de lucru la începutul fiecărui semestru).
12.	Calitate, inovare, comunicare în sistemul de formare continuă a didacticienilor din învățământul superior POSDRU/87/1.3/S/63709	MECTS	2010 – 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Dezvoltarea sistemului de formare continuă a cadrelor didactice care predau didactica specialității/coordonează practica pedagogică în învățământul superior pentru asigurarea unei formări inițiale de calitate a studenților, viitori profesori.	Înființarea Centrului de resurse, studii, formare și cercetare în domeniul Didacticii în cadrul Universității Politehnica București; Dezvoltarea și implementarea portalului InfoDidactic; Platformă on-line unde au loc întâlniri virtuale ale partenerilor, o rețea virtuală de specialiști în didactica disciplinei (comunitate de practică) destinată dezvoltării profesionale a resurselor umane din învățământul superior, site-ul proiectului și o bibliotecă virtuală în care sunt postate materiale de specialitate consacrate sau realizate prin proiect.
13.	Informare corectă – cheia recunoașterii studiilor POSDRU/2/1.2/S/6/ 2789	MECTS	2008 – 2011 Finalizat	Elaborarea metodologiei de recunoaștere a perioadelor de studii, care va fi aplicată de către universități prin intermediul Centrelor de Resurse de Informare și Documentare (CRID-uri) create la nivelul fiecărei universități.	Crearea Rețelei de Centre de resurse pentru informare și documentare (CRID) în fiecare universitate acreditată din România; Instruirea personalului din Centrele de resurse; Adaptarea metodologiei de recunoaștere la normele interne și internaționale și creșterea transparenței acesteia; Simplificarea procedurii de înscriere la continuarea studiilor la universitățile acreditate din România a cetățenilor români, comunitari sau din state terțe care au studiat în străinătate (stagii parțiale sau complete).
14.	Rețeaua Autorităților Competente pentru Calificările Profesionale din România (IMI PQ NET România)	MECTS	2010 – 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Crearea și consolidarea rețelei IMI pentru Calificările Profesionale din România (IMI PQ NET), în scopul susținerii inițiativei Comisiei Europene	Susținerea a 70 de parteneri sociali și ONG-uri prin intermediul activităților derulate în proiect; Sprijinirea a 63 de parteneri/ONG-uri care oferă servicii comunității prin dezvoltarea

	POSDRU/93/3.3/S/53132			privind dezvoltarea Sistemului de informare al pieței interne”, dezvoltarea unei inițiative comune în acest sens, la nivel național, vizând consolidarea capacității partenerilor sociali (agențiile și organizațiile guvernamentale, asociațiile profesionale) de a promova dezvoltarea durabilă, prin crearea unor instrumente adecvate și a unor canale de comunicare și consultare reciprocă, în scopul realizării unei comunicări eficiente cu organizațiile similare din Uniunea Europeană și Spațiul Economic European (SEE), prin intermediul platformei IMI (Internal Market Information System - Sistemul de Informare al Pieței Unice).	rețelelor și parteneriatelor cu reprezentanții societății civile; Susținerea a 30 de Autorități Competente în vederea standardizării; Dezvoltarea și implementarea Platformei Suport TIC a rețelei IMI PQ NET; Organizarea a 21 de workshop-uri pentru membrii GL IMI PQ și împărțirea lor pe sub-grupuri, pentru formare profesională, asistență, schimb de bune practici, furnizate în scopul creșterii capacității și competențelor pentru a realiza analize asupra legislației actuale din domeniile: a) recunoașterii calificărilor; b) reglementării serviciilor de furnizare de formare profesională; c) validării și certificării competențelor; Elaborarea a 30 de ghiduri de certificare și recunoaștere pentru profesii reglementate/calificări profesionale, prin asistență, consultanță, informare, pentru implementarea standardelor.
15.	DOCIS – Dezvoltarea unui sistem operațional al calificărilor din învățământul superior din România POSDRU/2/1.2/S/2/1622	ANC	2008 – 2011 Proiect aflat în curs de implementare	Modernizarea sistemului de Calificări din Învățământul Superior, compatibilizarea cu Spațiul European și corelarea cu cerințele pieței muncii.	Revizuirea Metodologiei de realizare a Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior (CNCIS) și transpunerea acesteia în legislația națională prin OM 4430/2009; Recrutarea și instruirea unui număr de 298 experți în vederea descrierii calificărilor din învățământul superior în termeni de rezultate ale învățării, conform Metodologiei; Instruirea unui număr de aproximativ 400 reprezentanți ai universităților pe tema instrumentelor CNCIS și a Registrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior –RNCIS; Elaborarea

					unui număr de aproximativ 150 grile la nivel de licență și masterat, ce descriu competențele dobândite prin programele de studii respective respectând descriptorii stabiliți de OM 4430/2009; Contractarea și realizarea aplicației informatice suport pentru RNCIS.
16.	DECIS - Dezvoltarea capacității de implementare a sistemului de calificări din învățământul superior POSDRU /86/1.2/S/61152	ANC	2010 - 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Dezvoltarea și implementarea sistemului național de calificări din învățământul superior în vederea creșterii capacității de a furniza calificări adaptate cerințelor în schimbare ale pieței muncii.	Realizarea unei platforme de e-learning pentru formarea de evaluatori de competențe și calificări; Revizuirea procedurii de evaluare a calificărilor în sensul adăugării unei funcții suplimentare RNCIS, cea de platformă de evaluare on-line; Elaborarea unui ghid metodologic pentru evaluarea competențelor; Elaborarea a 325 de standarde de evaluare a competențelor specifice calificărilor corespunzătoare programelor de studii de nivel licență; Elaborarea unei analize privind posibilă corelarea RNCIS-COR-CAEN; Activități de diseminare și valorificare a RNCIS și CNCIS.
17.	Tineri antreprenori de succes POSDRU/92/3.1/S/62264	MECTS	2011 – 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Creșterea potențialului antreprenorial al studenților și absolvenților din învățământul superior prin dezvoltarea culturii antreprenoriale și prin îmbunătățirea competitivității și adaptabilității potențialilor antreprenori, de a face din antreprenariat o opțiune de carieră pentru fiecare student și tânăr absolvent.	800 de tineri vor participa la cursuri de formare antreprenorială – nivel de bază; 320 – la cursuri de nivel avansat, aceștia urmând a elabora planuri de afaceri complete; 40 dintre acestea vor primi sprijin în vederea concretizării.
18.	Întreprindere simulată pentru tehnici de lucru în cadrul companiilor tehnologice	MECTS	2011- 2013 Proiect aflat	Creșterea adaptabilității și ocupabilității unui număr de 600 de viitori absolvenți de studii universitare de licență și	11.175 de studenți au beneficiat de stagiile de practică finanțate în cadrul proiectului. La finalizarea stagiilor de practică, în primii doi ani de implementare au fost acordate subvenții

	POSDRU/90/2.1/S/56319		în curs de implementare	masterat pe piața muncii, în contextul societății bazate pe cunoaștere, prin utilizarea unui instrument inovator (conceptul de „întreprindere simulată”), adaptat realităților economice și cerințelor pieței muncii din România.	unui număr de 10.127 studenți , în cuantum total de 3.328.940 lei. Pentru a recompensa cei mai activi studenți și cele mai performante stagii de practică, s-au acordat premii pentru 1.511 studenți în cadrul concursurilor organizate de către facultățile participante în proiect; cuantumul total al premiilor acordate a fost de 662.019 lei
19.	Convergența pregătirii universitare cu viața activă în domeniul economic POSDRU/90/2.1/S/63960	MECTS	2011- 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Îmbunătățirea competențelor studenților care urmează specializări din domeniile marketing și management, aflați în situația de tranziție de la școală la piața muncii.	Popularizarea oportunităților de facilitare a tranziției de la statutul de student la acela de angajat prin dezvoltarea și implementarea unei campanii de comunicare între instituții de învățământ superior – studenți - mediu de afaceri; Conștientizarea nevoii de pregătire practică la locul de muncă în vederea adaptării viitorilor absolvenți de învățământ superior la cerințele pieței muncii; Campanii de promovare a noilor metode de învățare pentru domenii economice în instituțiile de învățământ superior partenerie pentru promovarea conceptului de Centre Economice; Formarea personalului din întreprinderi cu rol de tutori pentru pregătirea practică a studenților; Derularea de activități inovatoare de consiliere și orientare profesională în Centrele Economice, repetitiv, în 3 serii.

Capitolul 4: Priorități și direcții de acțiune în învățământul superior 2013

Creșterea ponderii populației cu vârsta între 30-35 ani cu nivel de educație terțiară

Unul dintre obiectivele Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii îl constituie creșterea procentului populației între 30 și 35 de ani care a finalizat o formă de învățământ terțiar. Traectoria țintei vizează atingerea unui nivel de 20,25% în 2013, de 22,17% în 2015 și de 26,74% în 2020, în acest moment înregistrându-se un procent de 19,4%. În acest sens îmbunătățirea accesului tinerilor la învățământul superior constituie o premiză pentru realizarea acestui deziderat.

1. Asigurarea autonomiei învățământului superior și a cercetării universitare - Auto-guvernare, în baza unui cadru legal cât mai larg

- Garantarea autonomiei universitare, asociată cu răspunderea publică;
- Întărirea capacității de elaborare de politici publice în sectorul învățământului superior;
- Asigurarea libertății comunității academice de a gestiona propriile programe de studii și de a-și stabili și alege democratic structurile de conducere;
- Asigurarea libertății de a decide asupra conținuturilor de învățare/cercetare, în condițiile legii și în raport cu obiectivele asumate de către fiecare instituție de învățământ în parte;
- Sprijinirea inițiativei private în învățământul superior și garantarea autonomiei funcționale;
- Creșterea rolului universităților în dezvoltarea regiunilor proactive ale cunoașterii;
- Implicarea activă a instituțiilor de învățământ superior în mediul economic regional și național;
- Stimularea inițiativelor prin promovarea universității de tip managerial și antreprenorial;
- Întărirea capacității de administrare a programelor de studii, a structurii și funcționării lor interne, administrative universitare;
- Modernizarea managementului și conducerii universităților;
- Realizarea unui sistem echitabil, deschis și transparent de selecție a resursei umane - dreptul de a avea o politică de personal proprie

2. Creșterea competitivității universităților românești

- Întărirea criteriilor de asigurare a calității, astfel încât să se treacă la dezvoltarea bazată pe performanță;
- Concentrarea resurselor prin stimularea cooperării universitare și relansarea competițiilor de granturi de cercetare;
- Introducerea unor măsuri de stabilizare a cadrelor didactice tinere în universitățile românești;
- Stoparea procesului de pensionare accelerată și abuzivă a personalităților academice;
- Întărirea capacității de monitorizare, evaluare a sistemului (ex.: Registrul Matricol Unic, Cadrul Național al Calificărilor etc.) și de planificare strategică, pe baza datelor statistice naționale și internaționale;
- Participarea universităților la elaborarea politicilor și strategiilor publice;
- Dezvoltarea unor rețele de colaborare pentru crearea de cunoștințe, diseminarea și utilizarea lor;
- Dezvoltarea unor alianțe strategice între universități, companii private, agenții de stat.

3. Realizarea finanțării instituțiilor de învățământ superior pe bază de performanță;

- Realizarea unei finanțări multianuale corespunzătoare și previzibilă pentru instituțiile de învățământ superior din România, pe baza criteriilor de excelență, în vederea consolidării bazei materiale și realizarea de campusuri universitare noi, proces care trebuie corelat cu viziunea de dezvoltare a acestui sector pentru următorii 20 de ani – Universitatea Viitorului – 2030;
- Creșterea finanțării de bază pentru sistemul de învățământ superior cu 3,5 % pentru anul universitar 2012 – 2013;
- Promovarea finanțării diferențiate a studiilor de masterat;
- Creșterea finanțării alocate burselor doctorale;
- Premiarea excelenței instituțiilor de învățământ superior reflectată în rezultatele obținute la ierarhizarea programelor/ domeniilor de studii;
- Realizarea unei serii de standarde de calitate și subcriterii pentru finanțarea preferențială a programelor de studii de master și doctorat în științe și tehnologii avansate, a programelor în limbi de circulație internațională și a doctoratelor în cotutelă;

- Acordarea finanțării de bază - multianual, pe toată durata unui ciclu de studii, sub formă de granturi de studii, bazate pe echivalentul costului mediu per student pentru fiecare domeniu și ciclu de studii (universitatea pierde granturile de studii dacă studenții nu performează corespunzător la examene);
- Finanțarea complementară pe bază de proiecte de dezvoltare instituțională auditate de către CNFIS;
- Crearea fondului de finanțare suplimentară care se alocă numai celor mai bune programe de studii și celor mai bune universități;
- Încurajarea atragerii de studenți străini - toate fondurile obținute din școlarizarea acestora rămân la nivelul universității.

4. Creșterea relevanței educației de nivel universitar pentru nevoile pieței muncii

- Dezvoltarea de mecanisme de identificare a cerințelor pieței forței de muncă;
- Elaborarea de studii, analize, cercetări privind inserția absolvenților pe piața muncii;
- Dezvoltarea și implementarea unui set de măsuri în vederea compatibilizării programelor de studii cu cerințele pieței muncii ținând cont de recomandările *Analizei Funcționale a sectorului învățământ superior* realizată de Banca Mondială;
- Operaționalizarea Consiliului Național de statistică și prognoză în învățământul superior ce are ca atribuții principale elaborarea și actualizarea permanentă a indicatorilor de monitorizare a învățământului superior și prognoza evoluției acestuia în raport cu dinamica pieței muncii;
- Centrarea programelor de studii pe dobândirea unor calificări relevante pe piața muncii;
- Introducerea ca și criteriu esențial de calitate pentru universități a concordanței dintre curriculum și calificarea propusă;
- Definitivarea Cadrului Național al Calificărilor și al Registrului Național al Calificărilor, în acord cu partenerii economici și sociali; Aprobarea și aplicarea Cadrului Național al Calificărilor;
- Elaborarea și validarea Raportului de referințiere a Cadrului Național al Calificărilor din România la Cadrul European al Calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții;
- Punerea în aplicare la nivelul instituțiilor de învățământ superior a Metodologiei de implementare a Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior, aprobată prin OMECTS nr. 5703/18.10.2011;

- Constituirea și operaționalizarea Registrului Matricol al Universităților din România - registrele matricole ale universităților devin parte a RMUR, asigurându-se un control riguros al diplomelor.

5. Dezvoltarea dimensiunii europene și internaționale a învățământului superior românesc

- Consolidarea relațiilor bilaterale cu statele membre ale UE, cele din Spațiul Economic European și cu statele terțe;
- Dezvoltarea cooperării în cadrul diferitelor organizații și instituții internaționale;
- Asumarea unui rol activ în cadrul inițiativelor regionale ale Uniunii Europene: UE – Asia, UE - America Latină și Caraibe, Parteneriatul estic, America de Nord și Africa, etc.;
- Atragerea unui număr cât mai mare de studenți străini care să studieze în instituții de învățământ superior din România, ceea ce poate aduce atât prestigiu sistemului educațional românesc, cât și importante resurse financiare; Implementarea noilor condiții de acces la educație pentru tinerii/cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai statelor aparținând Spațiului Economic European și ai Confederației Elvețiene, în condiții similare cu tinerii/cetățenii români, aplicând “regula Gravier”;
- Creșterea rolului României în acordarea de asistență în domeniul educației altor țări, în vederea atingerii obiectivelor asociate inițiativei Education for All, inițiativă susținută de ONU și coordonată la nivel global de UNESCO;
- Creșterea numărului de atestări a cunoștințelor de limbă română prin intermediul Institutului Limbii Române;
- Identificarea de noi parteneri interesați în deschiderea de lectorate de Limbă, Cultură și Civilizație Românească;
- Continuarea demersurilor în vederea instituirii cadrului legislativ și normativ pentru acordarea creditelor de studii;
- Crearea unor noi tipuri de burse prin care MECTS., prin ACBS., să poată acorda burse de studii/ cercetare în străinătate;
- Finanțarea mobilităților a 4600 studenți și 1900 cadre didactice în cadrul programului ERASMUS (gestionat de Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale), pentru anul universitar 2012-2013;
- Atragerea tinerilor performanți din țară și străinătate care au dovedit că dețin înalte competențe științifice;
- Sprijinirea desfășurării doctoratelor în cotutelă cu universități de prestigiu din străinătate.

LISTA DE ABREVIERI

ACBS – Agenția de Credite și Burse de Studii

ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

ANPCDEFP – Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale

ANC – Autoritatea Națională pentru Calificări

ARACIS - Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior

BDCE – Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei

BDNE – Baza de Date Națională a Educației

CCR – Consiliul de Cooperare Regională

CD – Cercetare & Dezvoltare

CEDEFOP – Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale

CEEPUS - Central European Exchange Program for University Studies (Program regional de mobilități academice în Europa Centrală)

CNCD – Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

CNCIS - Cadrul Național al Calificărilor în Învățământul Superior

CNEAA – Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare

COR – Clasificarea Ocupațiilor din România

CQAF - Common Quality Assurance Framework - Cadrul Comun de Asigurare a Calității

ECVET – European Credit System for Vocational Education and Training (Sistemul european de credit pentru educație și formare vocațională)

ENIC – NARIC – European Network of International Centers – National Academic Recognition Information Centers in the European Union (Rețeaua europeană a centrelor informaționale – Centrele naționale de recunoaștere academică din Uniunea Europeană)

ENQA-VET- European Network Quality Assurance Vocational Education & Training- Rețeaua Europeană pentru Asigurarea Calității în Educația și Formarea Profesională

EQF – European Qualifications Framework (Cadrul European al Calificărilor)

EQARF - European Quality Assurance Reference Framework (Cadrul European de Referință pentru Asigurarea Calității)

ERI SEE – The Education Reform Initiative of South Eastern Europe (Inițiativa de reformă educațională în sud - estul Europei)

EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Comunităților Europene

FEDR – Fondul European de Dezvoltare Regională

FPC – Formare Profesională Continuă

FSE – Fondul Social European

HG – Hotărâre de Guvern

IDD – Învățământ Deschis la Distanță

INS – Institutul Național de Statistică
IOSUD - Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat
ISCED – International Standard Classification of Education (Clasificare internațională standard a educației)
ISI – Institute for Scientific Information (Institutul pentru Informare Științifică)
IT – Information Technology (Tehnologia Informației)
IR – Indicator de rezultat
LLP – Lifelong-Learning Programme (Program de învățare pe tot parcursul vieții)
MAE – Ministerul Afacerilor Externe
MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MECTS - Ministerul Educației, Cercetării Tineretului și Sportului
NQF – National Qualifications Framework (Cadrul Național al Calificărilor)
OECD – Organization for Economic Cooperation and Development - Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
OG – Ordonanță de Guvern
OUG – Ordonanță de Urgență
OIPOSDRU – Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane
OMECI/OMECTS – Ordin al ministrului educației, cercetării și inovării / Ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului și sportului
ONG – Organizație non-guvernamentală
PE – Parlamentul European
PIB – Produsul Intern Brut
PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
POSDRU – Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane
PP – Puncte procentuale
RNCIS – Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior
SCAC – Service de Cooperation et d’Action Culturelle (Serviciul de Cooperare și de Acțiune Culturală)
SNIE – Sistemul Național de Indicatori pentru Educație
SSE – Sistemul Statistic European
TIC – Tehnologia Informațiilor și Comunicației
UE – Uniunea Europeană
UNESCO – United Nations Education, Science and Culture Organization (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură)